

ΠΑΡΑΚΑΤΑΘΗΚΗ

Ω Τιμόθεε, τὴν παρακαταθήκην φύλαξον, ἐκτρεπόμενος τὰς βεβήλους κενοφωνίας καὶ ἀντιθέσεις τῆς ψευδωνύμου γνώσεως, ἢν τινες ἐπαγγελλόμενοι περὶ τὴν πίστιν ἡστόχησαν (Α' Τιμ. c' 20-21)

ΔΙΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΙΣ ΤΟΥ ΟΜΩΝΥΜΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ • ΜΑΡΤΙΟΣ-ΑΠΡΙΛΙΟΣ 2008 • ΤΕΥΧΟΣ 59

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Βαρυσήμαντο "Υπόμνημα τοῦ Ἀγίου" Ορους γιά τό Π.Σ.Ε.	σελ. 1
Τίποτε λιγότερο ἀπό φῶς	σελ. 3
Σταυροαναστάσιμος ὁ δρόμος τῶν χριστιανῶν	σελ. 4
Συμπεράσματα καὶ Προτάσεις "Υπομνήματος Ἀγίου" Ορους γιά τό Π.Σ.Ε.	σελ. 7
Κριτική εἰς τήν Συμφωνίαν τῆς Ραδέννης	σελ. 10
"Οταν ὁ Πάπας πεθάνει, ὁ Θεός πιά δέν κυνέρνα τόν κόσμο	σελ. 15
Θεόδωρος Κολοκοτρώνης	σελ. 16
Εἰδήσεις καὶ σχόλια	σελ. 21

ΒΑΡΥΣΗΜΑΝΤΟ ΥΠΟΜΝΗΜΑ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΟΡΟΥΣ ΓΙΑ ΤΟ Π.Σ.Ε.

Μέσα στήν πασχαλινή εὐφροσύνη τῶν ἡμερῶν ἦρθε νά μᾶς χαροποιήσει ἀκόμη περισσότερο ἔνα σπουδαῖο κείμενο τοῦ Ἀγίου Ορους.

Πρόκειται γιά ἔνα βαρυσήμαντο «"Υπόμνημα περὶ τῆς συμμετοχῆς τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας στὸ Παγκόσμιο Συμβούλιο Ἐκκλησιῶν», τό ὅποι συνέταξε πέρυσι ἡ ἐπί τῶν Δογματικῶν Ἰεροκοινοτική Ἐπιτροπή, καὶ ἐνέκρινε πρό δλίγων ἔδοιμάδων ἡ Ἱερά Κοινότης τοῦ Ἀγίου Ορους. Τό "Υπόμνημα ἀπεστάλη στὸν Παναγιώτατο Οἰκουμενικό Πατριάρχη κ.κ. Βαρθολομαῖο, σὲ ὅλους τοὺς Ἀρχιερεῖς, σὲ ὅλους τοὺς Θεο-

λόγους Καθηγητές Πανεπιστημίου καὶ ὅπου ἄλλοι ἔπρεπε.

Στό ἐκτενές αὐτό "Υπόμνημα (60 σελίδες Α4) μέ τρόπο δροθιδοξότατο καὶ ὁμολογιακό, ἀλλά συγχρόνως νηφάλιο καὶ πλήρως τεκμηριωμένο, ἐκφράζεται ἡ καλή ἀνησυχία καὶ ὁ γενικώτερος προβληματισμός τῶν Ἀγιορειτῶν γιά τά διατυπούμενα καὶ τελούμενα στούς λεγομένους θεολογικούς διαλόγους τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου Ἐκκλησιῶν (Π.Σ.Ε.).

Τό "Ἀγιον" Ορος γιά ἄλλη μιά φορά στή χιλιόχρονη Ἰστορία του ἀρθρώνει λόγο πατερικά θεολογικό, ὁ ὅποιος ἐκφράζει ἀπό-

λντα τήν διαχρονική αύτοσυνειδησία τῶν Ὁρθοδόξων, ὅτι ἀποτελοῦμε τήν «Μίαν, Ἀγίαν, Καθολικήν καί Ἀποστολικήν Ἐκκλησίαν» τοῦ Συμβόλου τῆς Πίστεως.

Ἡ αἰσθηση εὐθύνης τῶν Ἀγιορειτῶν γιά τήν διατήρηση ἀκαινοτομήτου τῆς παραδοθείσης πίστεως τῶν πατέρων μας, πιστεύουμε καί εὐχόμεθα ὅτι θά παρακινήσει καί ἄλλους ποιμένες καί διδασκάλους τῆς Ἐκκλησίας νά διηλήσουν καί νά πράξουν ἀναλόγως.

Τό πλῆρες κείμενο τοῦ Ὑπομνήματος εύρισκεται ἀναρτημένο καί στήν ίστοσελίδα www.orthodoxnet.gr. Ἐμεῖς ἐδῶ –έλλειψει χώρου– θά παραθέσουμε μόνον τά Συμπεράσματα καί τίς Προτάσεις τοῦ Ὑπομνήματος (βλ. σσ. 7-9 *Παρακαταθήκης*)

Μέ τήν εὐκαιρία αὐτοῦ τοῦ Ὑπομνήμα-

τος, νά θυμίσουμε τήν ὑπαρξη καί ἐνός ἄλλου βαρυσημάντου ἐπίσης –κατά τόν χαρακτηρισμό τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Ναυπάκτου καί Ἀγίου Βλασίου κ.κ. Ἰεροθέου– «Ὑπομνήματος περὶ Οἰκουμενισμοῦ», τό δποῖον εἶχε ὑποβληθεῖ στόν τότε Ἀρχιεπίσκοπο κ.κ. Χριστόδουλο τό 1998, ἀλλά δυστυχῶς δέν προωθήθηκε γιά νά ἀπασχολήσει τήν Ἱερά Σύνοδο. Τό Ὑπόμνημα ἔκεινο ὑπεγράφετο ἀπό γνωστούς Καθηγουμένους Ἰερῶν Μονῶν, Πρωτοπρεσβυτέρους καί Καθηγητές Πανεπιστημίου. Πιστεύουμε ὅτι θά τεθεῖ ὑπ’ ὅψιν τοῦ νέου Ἀρχιεπισκόπου κ.κ. Ἰερωνύμου καί τῆς περὶ αὐτόν Ἱερᾶς Συνόδου καί θά ἀξιοποιηθεῖ καταλλήλως.

Η ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

«Καταδικασμένοι» νά εἶναι ἀθάνατοι

Οἱ ἄνθρωποι κατεδίκασαν τόν Θεόν εἰς θάνατον· ὁ Θεός ὅμως διά τῆς ἀναστάσεώς Του «καταδικάζει» τούς ἀνθρώπους εἰς ἀθανασίαν. Διά τά κτυπήματα τούς ἀνταποδίδει τούς ἐναγκαλισμούς· διά τάς ὕβρεις τάς εὐλογίας· διά τόν θάνατον τήν ἀθανασίαν. Ποτέ δέν ἔδειξαν οἱ ἄνθρωποι τόσον μῆσος πρός τόν Θεόν, ὅσον ὅταν Τόν ἐσταύρωσαν· καί ποτέ δέν ἔδειξεν ὁ Θεός τόσην ἀγάπην πρός τούς ἀνθρώπους, ὅσην ὅταν ἀνέστη. Οἱ ἄνθρωποι ἥθελαν νά καταστήσουν τόν Θεόν θνητόν, ἀλλ’ ὁ Θεός διά τῆς ἀναστάσεώς Του κατέστησε τούς ἀνθρώπους ἀθανάτους. Ἀνέστη ὁ σταυρωθείς Θεός καί ἀπέκτεινε τόν θάνατον. Ὁ θάνατος οὐκ ἔστι πλέον. Ἡ ἀθανασία κατέκλυσε τόν ἀνθρωπὸν καί ὅλους τούς κόσμους του.

Διά τῆς ἀναστάσεως τοῦ Θεανθρώπου ἡ ἀνθρωπίνη φύσις ὠδηγήθη τελεσιδίκως εἰς τήν ὁδόν τῆς ἀθανασίας, καί ἔγινε φοιβερά καί δι’ αὐτόν τόν θάνατον. Διότι πρό τῆς ἀναστάσεως τοῦ Χριστοῦ ὁ θάνατος ἦτο φοιβερός διά τόν ἀνθρώπον, ἀπό δέ τῆς ἀναστάσεως τοῦ Κυρίου γίνεται ὁ ἀνθρωπὸς φοιβερός διά τόν θάνατον.

(Ἀπό τό βιβλίον τοῦ μακαριστοῦ Ἀρχιμανδρίτου Ἰουστίνου Πόποβιτς
“Ἄνθρωπος καί Θεάνθρωπος”, ἐκδ. οἶκος «Ἀστήρ», Ἀθῆναι 31974, σ. 40)

ΤΙΠΟΤΕ ΛΙΓΟΤΕΡΟ ΑΠΟ ΦΩΣ

Τό 'Αναστάσιμο Μήνυμα

**τοῦ Μακαριωτάτου 'Αρχιεπισκόπου 'Αθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος
κ.κ. Ἱερωνύμου**

**«Δεῦτε λάβετε φῶς, ἐκ τοῦ ἀνεσπέρου
Φωτός»**

Σέ ἐποχές, πού τό σκοτάδι προσπαθεῖ νά
ἐπιβληθεῖ στή ζωή τῶν ἀνθρώπων, νοιώθω
ἔντονη τήν ἀνάγκη νά ἀπευθυνθῶ πρός
ἔσας, ώς πατέρας πρός τέκνα καί ώς ἀδελ-
φός πρός ἀδελφούς καί νά σᾶς προσκαλέ-
σω στό σπίτι μας, στήν Ἐκκλησία, γιά νά
μοιραστοῦμε τό φῶς καί τή χαρά τῆς Ἀνα-
στάσεως.

'Ελατε νά πάρετε φῶς ἐκ τοῦ ἀνεσπέρου
φωτός. 'Ελατε νά μοιραστοῦμε τό φῶς, πού
δέν δραδιάζει ποτέ. Σέ κάθη γωνιά τῆς γῆς
τό σκοτάδι ἐπιμένει φορτικά καί ἀδυσώ-
πητα νά ἐπιβάλλει τήν κυριαρχία του στή
ζωή τοῦ κόσμου. 'Από ἄκρου εἰς ἄκρον τῆς
οἰκουμένης ὑπάρχουν μάτια σκοτεινιασμέ-
να ἀπό τή φτώχεια, τή δυστυχία καί τίς δο-
κιμασίες, πού γεννοῦν ἥ πλεονεξία, ἥ ἀ-
πανθρωπιά, ἥ σκληροκαρδία καί ὁ ἐγω-
κεντρισμός τῶν ἰσχυρῶν τῆς γῆς. Μέρη,
πού θά ἔπρεπε νά λάμπει ὁ ἥλιος φωτίζον-
ται μέ τίς πυρκαγιές τῶν πολέμων. Καί ὅσο
τά πάθη συσκοτίζουν τήν εἰκόνα τοῦ Θεοῦ
στόν ἀνθρωπο, ὑποδουλώνοντας τήν ψυχή
του καί ἐπιτρέποντας στήν ἀμαρτία νά
εὐτελίζει καί νά ἀμαυρώνει τήν ὁμορφιά
τῆς ζωῆς, πού μᾶς χάρισε ὁ Θεός, τόσο ὁ
ἀνθρωπος θά ἀναζητᾶ «τό φῶς τό ἀληθι-
νόν».

Τό φῶς τῆς ζωῆς, πού ἀνέτειλε ξανά νι-
κηφόρα ἐπί τοῦ θανάτου διά τοῦ Σταυροῦ
καί τῆς Ἀναστάσεως τοῦ Χριστοῦ. Τοῦ
Θεοῦ, πού ἔγινε ἀνθρωπος γιά νά μπορεῖ ὁ

ἀνθρωπος νά γίνει κατά χάριν Θεός. Τοῦ
Χριστοῦ, πού μᾶς ἀγάπησε πρῶτος «ἡμῶν
ἐχθρῶν καί πολεμίων ὑπαρχόντων».

'Ελατε λοιπόν πρός τό φῶς τῆς Ἀνα-
στάσεως. Φῶς, πού «ἔχει διατηρηθεῖ ἀπό
αιῶνος εἰς αἰῶνα μέ τό ἔλαιον τῆς εὔσεβεί-
ας, ὅχι τῆς ἀντιγράφου, τῆς πεποιημένης,
τῆς διατεινομένης, τῆς δυτικῆς, ἀλλά τῆς
ἀνατολικῆς, τῆς εὐσεβείας τῶν πατέρων
ἡμῶν, τῆς πηγαίας».

'Αδελφοί μου,

'Η Ἐκκλησία δέν ᔹχει νά σᾶς προσφέρει
τίποτε λιγότερο ἀπό φῶς. Δέν ᔹχει νά δια-
κηρύξει τίποτε σημαντικότερο ἀπό τήν
Ἀνάσταση.

'Ελατε στό κοινό μας σπίτι, στόν Οἶκο
τοῦ Θεοῦ, ὅπου δέν ὑπάρχει τίποτε πολυτι-
μότερο νά μοιραστοῦμε παρά φῶς καί
Ἀνάσταση.

Γιατί «ἀνέστη Χριστός καί ζωή πολιτεύ-
εται». Γιατί τώρα πιά τά πάντα «πεπλήρω-
ται φωτός».

Μέ τή βεβαιότητα ὅτι ἡ θυσιαζόμενη
καί θριαμβεύοντα σάργα τοῦ Θεοῦ μπορεῖ
νά δώσει χαρά καί ἐλπίδα, ὅπου καί ἐν ἐπι-
βιώνει ἀκόμη τό σκότος καί ἡ ὁδύνη, ἀπευ-
θύνομαι πρός κάθη κατεύθυνση, πρός τούς
ἐγγύς καί τούς μακράν, εὐχόμενος πρός
ὅλους καί πρός καθένα προσωπικά μέ τόν
πασχάλιο χαιρετισμό:

«Χριστός Ἀνέστη»

**·Ο'Αρχιεπίσκοπος
†·Ο'Αθηνῶν Ἱερώνυμος**

ΣΤΑΥΡΟΑΝΑΣΤΑΣΙΜΟΣ Ο ΔΡΟΜΟΣ ΤΩΝ ΧΡΙΣΤΙΑΝΩΝ

τοῦ Αρχιμανδρίτου Γεωργίου

Καθηγουμένου τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Ὁσίου Γρηγορίου Ἀγίου Ορούς

Οἱ προσεχεῖς ἔορτές τῶν Ἀγίων Παθῶν καὶ τῆς Λαμπροφόρου Ἀναστάσεως τοῦ Κυρίου θά μᾶς βοηθήσουν νά συνειδητοποιήσουμε δτὶ ὁ Σταυρωθείς Κύριος «ἔπαθεν ὑπέρ ἡμῶν, ἡμῖν ὑπολιμπάνων ὑπογραμμόν, ἵνα ἐπακολουθήσωμεν τοῖς ἵχνεσιν Αὐτοῦ»¹.

Ἐπειδὴ ἡ κοινωνία μας ὅλο καὶ περισσότερο διοιλισθαίνει σέ ἥθη καὶ θεσμούς, ὅπως τό «σύμφωνο ἐλευθέρας συμβιώσεως», πού παρακάμπτουν ἡ καὶ ἀρνοῦνται τόν Σταυρό τοῦ Χριστοῦ, ἐθεώρησα σκόπιμο ἀντί ἄλλου Πασχαλινοῦ Χαιρετισμοῦ νά παραθέσω κατωτέρω ἀποσπάσματα ἀπό διμιλία μου, πού Χάριτι Θεοῦ ἔξεφωνησα τό 1990 στόν Ἱερό Ναό τοῦ Μεγαλομάρτυρος Ἀγίου Δημητρίου κατόπιν προσκλήσεως καὶ εὐλογίας τοῦ μακαριστοῦ καὶ ἀγωνιστοῦ Μητροπολίτου Θεσσαλονίκης κυροῦ Παντελεήμονος Β'.

Ζοῦμε σ' ἔνα κόσμο, στόν ὅποιο κυριαρχεῖ τό ἀντισταυρικό πνεῦμα. “Ἐνα κόσμο πού φίλαυτα ἔχει ὡς ἴδαινικά του τήν, χωρίς ἥθική, ἱκανοποίησι τῶν παθῶν, τήν εὐημερία, καλοζωία καὶ ἀνεσι, πού τοποθετεῖ τήν ἐλευθερία ὅχι στήν θυσία καὶ τήν ἀγάπη, δηλαδή στόν Σταυρό, ἀλλά στόν ἐγωισμό.

Αὐτός ὁ κόσμος δέν θέλει νά ἀκούῃ γιά ἐγκράτεια, γιά κυριαρχία στά πάθη, γιά θυσία, γιά νηστεία, γιά ἀσκησι. Ἀρνεῖται κατά βάθος τόν Σταυρό καὶ ἔτσι δέν μπορεῖ νά συναναστηθῇ μέ τόν Χριστό. Μένει στήν φθορά, στόν θάνατο, στό κενό, στήν πλῆξι, στήν ἀνία, στό ἀδιέξοδο. Διασκεδάζει, ἀλλά δέν χαίρεται.

Ἡ ψυχολογία, ἡ ἐκπαίδευσις καὶ ἀγωγή, ἡ πολιτική, οἱ κοινωνικές σχέσεις, τό δίκαιον, ἡ ψυχαγωγία διαποτίζονται ἐντόνα ἀπό τό πνεῦμα αὐτό.

Ἐῦστοχα παρατηρεῖ ὁ π. Δημήτριος Ντούτκο στό βιβλίο του «Ἡ ἐλπίδα μας»: «”Ἄς προσέξωμε ὅμως, ὅτι μερικές φορές, παρά τήν πίστη μας στόν Χριστό, προσπαθοῦμε ἀκόμη καὶ τόν δρόμο γιά τήν βασιλεία τοῦ Θεοῦ νά τόν κάνουμε ἄνετο! Ὁ κόσμος μέ τά ἀγαθά του καὶ τήν τεχνική του πρόοδο μᾶς παλάθωσε. Καὶ ἄν καμιά φορά μιλοῦν γιά τόν πόνο καὶ τά παθήματα, ξαφνικά τό γυρίζουν καὶ λένε: ‘Ο Χριστιανισμός εἶναι χαρά. ‘Ολα πρέπει νά εἶναι χαρά! ‘Ομως ἡ χαρά δέν ἔρχεται ἔτσι. Ἡ χαρά δέν ἀγοράζεται. Δέν ἀγοράζεται μέ χρήματα. Ἡ χαρά τοῦ Χριστιανοῦ ἀγοράζεται μέ τόν πόνο καὶ τά παθήματα. ”Άλλα ἀγοραστικά μέσα δέν ὑπάρχουν! Γιά νά σωθῇ ὁ ἀνθρωπος, ὁ Κύριός μας ἀνέδηκε στόν Σταυρό. ‘Ἐκούσια. Καὶ σταυρώθηκε. Καὶ ἀπέθανε. Μετά ἀναστήθηκε. Μετά ἦλθε ἡ χαρά. ““Οστις θέλει ὃπίσω μου ἐλθεῖν, ἀπαρνησάσθω ἔαυτόν καὶ ἀράτω τόν σταυρόν αὐτοῦ καὶ ἀκολουθείτω μοι”, εἶπε ὁ Χριστός. Εἶναι ἀπαραιτητό νά σηκώσουμε τόν σταυρό μας. “Οποιος χωρίς σταυρό πηγαίνει πίσω ἀπό τόν Χριστό, δέν εἶναι ἄξιος τοῦ Χριστοῦ. Εἶναι ἀνάξιος. Αὐτό μᾶς τό εἶπε ὁ Ἰδιος ὁ Χριστός. Καὶ μᾶς τό εἶπε καθαρά. Εἶπε: “οὐκ ἔστι μου ἄξιος”. Αὐτό σημαίνει: ἡ πίστη του καὶ ἡ ἀγάπη του γιά τόν Χριστό δέν εἶναι γνήσιες· δέν ἀξίζουν τίποτε.

“Ο σταυρός μᾶς τρομάζει. Καὶ αὐτό

1. Πρᾶλ. Α' Πετρ. 6', 21.

εῖναι φυσικό. Γιατί μᾶς διέλυσε ἡ ἄνεση. ‘Ο πόνος εἶναι γιά μᾶς κάτι τό τρομακτικό. ‘Ομως δέν εἶναι ό πόνος φοβερός. ‘Η ἄνεση εἶναι φοβερή. Αὐτή ἔπειτα νά μᾶς τρομάζει. Καί πράγματι, ὅλες οί σύγχρονες κακίες ἔχουν πηγή τους τήν ἄνεση στήν ζωή. ‘Ο πόνος, τά πάθη, ό σταυρός, –εἶπε ό Χριστός– εἶναι κάτι τό καλό, εἶναι ἀγαθό. Καί ἔτσι τό φορτίο Του γίνεται ἐλαφρό».

Αὐτός ό κόσμος πού ἀπορρίπτει τόν Σταυρό τοῦ Χριστοῦ εἶναι ὑποχρεωμένος σήμερα νά ἀντιμετωπίσῃ ὁδυνηρότατες καί φοβερές μάστιγες, πού εἶναι καί συνέπειες τῆς ἀντισταυρικῆς του πορείας, τῆς φιλαυτίας του: τό ἔτις, τά ναρκωτικά, τήν φοβερή οἰκολογική καταστροφή.

Καί ἡ λύσις δέν εύρισκεται ἐκεῖ πού τήν τοποθετεῖ, δηλ. στό νά ληφθοῦν ὥρισμένα προφυλακτικά μέτρα. Χρήσιμα εἶναι αὐτά, ἀλλά ἀνεπαρκή. ‘Η βαθύτερη λύσις εἶναι μία: ἡ μετάνοια. Αὐτή πού ἔσωσε τήν Νινευή ἀπό τήν καταστροφή.

Οι Ἰουδαῖοι ζητοῦσαν «σημεῖον» ἀπό τόν Χριστό. Καί ό Χριστός τούς εἶπε ὅτι θά τούς δοθῇ «τό σημεῖον Ἰωνᾶ τοῦ προφήτου». Δηλαδή ό θάνατος, ἡ ταφή καί ἡ ἀνάστασίς Του². Αὐτό εἶναι καί σήμερα τό σημεῖο γιά τήν λύσι του ἀδιεξόδου μας καί τῆς ἐρχομένης καταστροφῆς. ‘Η ἐπιλογή τοῦ σταυρικοῦ τρόπου ζωῆς ὡς τοῦ μόνου ἀληθινοῦ τρόπου ζωῆς.

“Ἐνας πατέρας τῆς Δύσεως τῆς πατερικῆς ἐποχῆς, ό ἄγιος Αὐγουστῖνος, εἶπε: «Γνωρίζω τρεῖς σταυρούς. “Ἐνα σταυρό πού σώζει. Εἶναι ό σταυρός τοῦ Χριστοῦ. “Ἐνα σταυρό, διά τοῦ ὄποιου σώζεται ό ἀνθρωπος. Εἶναι ό σταυρός τοῦ καλοῦ λη-

στοῦ, τοῦ ἐκ δεξιῶν τοῦ Χριστοῦ σταυρωθέντος. Γνωρίζω κι ἔνα τρίτο σταυρό, πού σέ κάνει νά χάνεσαι γιά τήν αἰωνιότητα. Εἶναι ό σταυρός τοῦ ἐξ ἀριστερῶν τοῦ Χριστοῦ σταυρωθέντος ληστοῦ. Οι τύποι αὐτῶν τῶν ἀνθρώπων, τῶν δύο ληστῶν, ἀντιπροσωπεύουν ὅλη τήν ἀνθρωπότητα. ‘Ο σταυρός τοῦ ληστοῦ τοῦ ἐκ δεξιῶν παίρνει μέσα του, παίρνει ἐπάνω του, τόν σταυρό τοῦ Χριστοῦ καί σώζεται. ‘Ο σταυρός τοῦ ἀριστεροῦ ληστοῦ ἀντιπροσωπεύει τήν μερίδα ἐκείνη τῶν ἀνθρώπων, πού δέν δέχονται τόν σταυρό τοῦ Χριστοῦ καί χάνονται. Γενικά ὅμως τόν σταυρό δέν μποροῦμε νά τόν ἀποφύγωμε κατ’ οὐδένα τρόπον»³.

Οι Χριστιανοί πού ζοῦν σ’ αὐτόν τόν ἀνισταυρικό κόσμο πρέπει νά κάνουν μεγάλο ἀγῶνα, γιά νά μή παρασυρθοῦν ἀπό τό περιρρέον ὑλιστικό καί ἀντισταυρικό πνεῦμα. Κάθε στιγμή πρέπει νά διαλέγουν μεταξύ τῶν δύο τρόπων ζωῆς. Τῆς ἐν Χριστῷ σταυρικῆς καί τῆς κατά κόσμον ἀντισταυρικῆς ζωῆς, δηλαδή τῆς σταυρικῆς ἀγάπης καί τοῦ ἀντισταυρικοῦ ἐγωισμοῦ.

Μέ τήν ἀγάπη συσταυρωνόμεθα μέ τόν Χριστό, ἐνώ μέ τόν ἐγωισμό σταυρώνουμε τόν Χριστό, γινόμεθα ἐχθροί τοῦ Σταυροῦ τοῦ Χριστοῦ. Γιά τούς παλαιούς καί συγχρόνους σταυρωτάς τοῦ Χριστοῦ λέγει ό ’Απ. Παῦλος: «πολλοί γάρ περιπατοῦσιν, οὓς πολλάκις, ἔλεγον, ύμῖν, νῦν δέ καί κλαίων λέγω, τούς ἐχθρούς τοῦ σταυροῦ τοῦ Χριστοῦ, ὃν τό τέλος ἡ ἀπώλεια, ὃν ό Θεός ἡ κοιλία καί ἡ δόξα ἐν τῇ αἰσχύνῃ αὐτῶν, οἵ τά ἐπίγεια φρονοῦντες»⁴.

‘Ο διάδοιος προσπαθεῖ νά φοδίσῃ τούς

2. Ματθ. 16', 39.

3. Πρωτοπρ. Δημ. Στανιλοάς, «‘Ο σταυρός καί ἡ χαρά στή ζωή τῶν μοναχῶν», σελ. 16.

4. [Δηλαδή:] Πολλοί συμπεριφέρονται κακῶς, αὐτοί γιά τούς ὄποιους σᾶς ὠμιλοῦσα, καί τώρα κλαίγοντας σᾶς λέγω, οἵ ἐχθροί τοῦ σταυροῦ τοῦ Χριστοῦ, τῶν ὄποιων τό τέλος εἶναι ἡ ἀπώλεια, ό Θεός τους ἡ κοιλία, καύχημά τους τά ἔργα τῆς ντροπῆς, αὐτοί πού ἔχουν φρόνημα γήινο (Φιλιπ. γ', 18-19).

Χριστιανούς ὅτι, ἀν διαλέξουν τήν σταυρική ζωή, δέν θά προοδεύσουν, δέν θά ἐπικρατήσουν –μέ τόν Σταυρό στό χέρι δέν προοδεύεις–, θά γίνουν θύματα τῆς ἐκμεταλλεύσεως τῶν ἄλλων, καί τούς προτέρεπει νά ἐκμεταλλευθοῦν τούς ἄλλους, γιά νά μή ἐκμεταλλευθοῦν οἱ ἄλλοι αὐτούς.

”Ετσι ἀπό ὀλιγοπιστία παραγνωρίζουν τήν Χάρι, τήν δύναμι καί τήν προστασία τοῦ Θεοῦ σέ ὅσους τηροῦν τίς ἐντολές Του.

”Εχουν ἀκόμη νά ἀντιμετωπίσουν πειρασμούς ἀπό τούς ἀνθρώπους τοῦ περιβάλλοντός τους, πού τούς ἐπαναλαμβάνουν ὅτι οἱ σταυρωταί τοῦ Χριστοῦ στόν ’Εσταυρωμένο Κύριο: «Εἰ Υἱός εἴ τοῦ Θεοῦ, κατάδηθι ἀπό τοῦ Σταυροῦ»⁵.

Οἱ Ἔβραιοι ἥθελαν τόν Ἰησοῦ Χριστό Μεσσία, ἄλλα χωρίς σταυρό. Καί σήμερα οἱ κοσμικοί ἀνθρωποι θέλουν νά φτιάξουν ἔνα ἐπίγειο παράδεισο χωρίς Σταυρό. Μᾶς καλοῦν καί ἐμᾶς τούς Χριστιανούς νά ἐγκαταλείψουμε τόν σταυρικό τρόπο ζωῆς.

Πόσες ἀντιδράσεις δέν ἔχουν ἀπό τό περιβάλλον οἱ εὔσεβες γονεῖς, πού υἱοθετώντας τό σταυρικό πνεῦμα γίνονται πολύτεκνοι; Πόσους πειρασμούς δέν ἔχουν οἱ νέοι πού θέλουν νά ζήσουν μέ εύσέδεια καί ἀγνότητα;

’Εάν ὁ Ἀντίχριστος πολεμᾷ τόν Χριστό, τό κάνει διότι ὁ Χριστός εἶναι ’Εσταυρωμένος καί γι’ αὐτό ’Αναστημένος. Αὐτός, ὁ ’Αντίχριστος, ὡς ψευδομεσσίας καί ψευδοπροφήτης, ὑπόσχεται στούς ἀνθρώπους ἐπίγειο παράδεισο, λύτρωσι καί σωτηρία χωρίς σταυρό. Πῶς μπορεῖ ὅμως νά ὑπάρξῃ παράδεισος χωρίς ἀγάπη καί πῶς μπορεῖ νά ὑπάρξῃ ἀληθινή ἀγάπη χωρίς τό σταύρωμα τοῦ ἐγωισμοῦ; ’Η ἐπανάστασις κατά τοῦ ἐγωισμοῦ εἶναι ἡ πιό φιλική ἐπανάστασις στόν κόσμο, πού χωρίς αὐτήν

καμμία ἀλλαγή στό καλύτερο δέν μπορεῖ νά γίνη. Εἶναι χαρακτηριστική ἡ ἐρμηνεία πού ἐδόθη στόν συμβολικό ἀριθμό τοῦ ’Αντιχρίστου 666, πού στά ἐλληνικά γράφεται ΧΞΣΤ’ (Χριστός Ξένος Σταυροῦ). ”Ἐνας Χριστός, δηλαδή Μεσσίας, χωρίς Σταυρό εἶναι ὁ ’Αντίχριστος, καί ὅλοι οἱ πρόδρομοι τοῦ ’Αντιχρίστου.

”Ας ζητήσουμε σήμερα τήν Χάρι ἀπό τόν Σταυρωθέντα καί ’Αναστάντα Κύριο, νά μήν παρασυρθοῦμε ἀπό τόν ’Αντίχριστο.

Νά μήν ἀρνηθοῦμε τόν Σταυρό Του καί τόν σταυρό μας, τήν ἀγάπη, τό πνεῦμα τῆς θυσίας καί προσφορᾶς, τήν ταπείνωσι, τήν ὑπομονή στίς δοκιμασίες, τήν ἐγκράτεια, τήν ἄσκησι.

”Ιδιαίτερα τίς στιγμές πού ὁ ἐγωισμός τείνει νά μᾶς κυριαρχήσῃ, ἃς ἀτενίζουμε τόν ’Εσταυρωμένο, ὅπως οἱ δηλητηριασμένοι στήν ἔρημο Ἔβραιοι τό χάλκινο φίδι.

”Ας σταυρώνουμε στόν Σταυρό Του κάθε ἐγωιστική μας ἐπιθυμία, κάθε ἀμαρτώλο σαρκικό πάθος, κάθε ἀνυπακοή μας, κάθε κακία καί μνησικακία μας, κάθε ἀνυπομονησία μας, κάθε ὀργή καί θυμό μας, κάθε ὀλιγοπιστία μας.

Καί ἔάν ἀπό ἀνθρωπίνη ἀδυναμία καί ἀμέλεια πέφτουμε καί ἐνεργοῦμε ἀντισταυρικά, ἃς μετανοοῦμε καί διά τῆς μετανοίας ἃς ἐπανερχόμαστε στήν σταυρική ζωή.

”Ας ζητοῦμε γι’ αὐτό καί τήν βοήθεια τῆς Παναγίας μας, πού ὅχι μόνο δέν ἀπέτρεψε τόν μονογενῆ της Υἱό ἀπό τόν Σταυρό, ἄλλα καί ἡ ἴδια ἔζησε σταυρικά, καί διακριτικά βοηθοῦσε τόν Υἱό της στήν ἄρση τοῦ σταυροῦ Του. Τώρα βοηθεῖ καί μᾶς στήν ἄρση τοῦ ἴδικοῦ μας σταυροῦ, πού διδηγεῖ στήν ’Ανάστασι. ’Η Ἐκκλησία μας μέ σοφία μᾶς μυσταγωγεῖ στήν σταυρο-

5. Ματθ. κς', 40.

ναστάσιμη ζωή. Στήν σταυροαναστάσιμη 'Εκκλησία μας και ἐμεῖς γινόμεθα σταυρο-αναστάσιμοι Χριστιανοί.

'Ο χορός τῶν 'Αγίων τῆς 'Εκκλησίας μας εἶναι χορός ἐσταυρωμένων και ἀνα-στημένων, συνεσταυρωμένων και συνανα-στημένων μέ τὸν Χριστό, πού γύρω ἀπό τὸ 'Εσφαγμένον 'Αρνίον μέ κορυφαία τήν Κυρία Θεοτόκο ψάλλουν ὡδήν καινήν. Εἶναι τό αἰώνιο Πάσχα.

Σ' αὐτό τό Πάσχα καλεῖ ὅλους μας ὁ Χριστός διά τοῦ Σταυροῦ Του.

Σᾶς εὐχόμεθα νά διέλθετε ἐν ὑγείᾳ, κα-τανύξει και χαρᾶ πνευματικῆ τά ἄγια Πά-θη και τήν 'Ανάστασι τοῦ Κυρίου.

Χριστός 'Ανέστη! 'Αληθῶς 'Ανέστη!

'Ο Καθηγούμενος
τῆς 'Ι. Μ. 'Οσίου Γρηγορίου 'Αγ. 'Ορους

† 'Αρχιμ. Γεώργιος

"Αγιον Πάσχα 2008

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΚΑΙ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΥΠΟΜΝΗΜΑΤΟΣ ΑΓΙΟΥ ΟΡΟΥΣ ΓΙΑ ΤΟ Π.Σ.Ε.

Παραθέτουμε τά Συμπεράσματα και τίς Προτά-
σεις τοῦ 'Υπομνήματος γιά τό δόποιο κάνουμε λόγο
στό Σημείωμα τῆς Συντακτικῆς 'Επιτροπῆς (σσ. 1-2
Παρακαταθήκης)

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ.

'Από ὅσα ἀναπτύχθηκαν ἀνωτέρω, και
ἀσφαλῶς ἀπό ὅσα στοιχεῖα δέν ἦταν δυνα-
τόν νά παρατεθοῦν, εἶναι φανερό ὅτι:

1. Τό Π.Σ.Ε. ἀποδεικνύεται ἔνας ὁργα-
νισμός πού στόχο του ἔχει νά καλλιεργήσῃ
τήν ἐνότητα τῶν Χριστιανιῶν ἐκκλησιῶν
και 'Ομολογιῶν σέ δύο μορφές: α) ὡς κοι-
νή δέσμευσι γιά ἀλληλοαναγνώρισι (mutual
recognition), ἀλληλοεκτίμησι (mutual
accountability), συμπόρευσι στήν ίστορία
(stay together), συνεργασία σέ πρακτικό
ἐπίπεδο (cooperation) και στήν ιεροποστο-
λή (common witness).⁶ β) ὡς κλῆσι γιά ἐνό-
τητα ἐν τῇ μιᾷ πίστει, τῇ μιᾷ εὐχαριστίᾳ
και τῇ κοινῇ ζωῇ τῆς ἀδιαιρέτου 'Εκκλη-
σίας. 'Οπως εἶναι προφανές, οὕτε ἡ πρώτη
μορφή ἀποτελεῖ ἀληθινή ἐνότητα οὕτε ἡ
δεύτερη εἶναι ἐφικτή, ἐπειδή οἱ προτεστα-
ντικές 'Ομολογίες δέν ἀναγνωρίζουν ὅτι ἡ

ἀποστολική Πίστις εἶναι αὐτή ἡ ἴδια Πί-
στις, τήν δποία κατέχει ἡ συγκεκριμένη
σήμερα ίστορική 'Ορθόδοξος 'Εκκλησία.

2. 'Υπό τήν παροῦσα μορφή ἐνότητος οἱ
ἐκκλησίες-μέλη τοῦ Π.Σ.Ε. προσανατολί-
ζονται νά ἀλληλοαναγνωρίσουν τό Βάπτι-
σμά τους. Δυστυχῶς ὥρισμένες 'Ορθόδο-
ξες 'Εκκλησίες ἔχουν προχωρήσει στήν
ἀναγνώρισι τοῦ Βαπτίσματος τῶν 'Αντι-
χαλκηδονίων και τῶν προτεσταντικῶν 'Ο-
μολογιῶν τῆς Γερμανίας. 'Η πρωθύστερη
ὅμως ἀναγνώρισις τοῦ Βαπτίσματος τῶν
ἐτεροδόξων χωρίς δογματική ἐνότητα, δέν
εἶναι σύμφωνη πρός τήν ἐκκλησιολογία
τῆς 'Ορθοδόξου 'Εκκλησίας. Οἱ προτεστα-
ντικές ἐκκλησίες διατηροῦν ὅλες τίς αἰρε-
τικές διδασκαλίες πού ἔχουν ἐπισημάνει οἱ
'Ορθόδοξοι Πατριάρχαι και θεολόγοι ἀπό
τόν 16ον αἰῶνα και ἐντεῦθεν.

3. Οἱ συμπροσευχές και ἡ συμμετοχή σέ
λειτουργικές συνάξεις ἀποτελοῦσαν συνή-
θη πρᾶξι στίς οἰκουμενικές συναντήσεις
τοῦ Π.Σ.Ε. Μόνο μετά τήν διαμαρτυρία
τῶν 'Ορθοδόξων τό 1998 σχεδιάσθηκε μία
τροποποίησις, ἡ ὅποία ὅμως δέν μεταβάλ-

λει τό καθεστώς τῶν συμπροσευχῶν, πού ἀπαγορεύονται ἀπό τούς Ἱερούς Κανόνας τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας καὶ δέν πρέπει νά συνεχίζωνται.

4. Ὁ στόχος τοῦ Π.Σ.Ε. γιά παγχριστιανική ὁρατή ἐνότητα ἔχει ὡς ὑπόβαθρο τήν προτεσταντική ἐκκλησιολογία περί τῆς “ἀοράτου” Μιᾶς Ἀγίας Καθολικῆς καὶ Ἀποστολικῆς Ἐκκλησίας καὶ τῶν ὁρατῶν ἴστορικῶν μορφῶν της, ἀπό τίς ὅποιες καμμία δέν κατέχει τό πλήρωμα τῆς ἀποστολικῆς Πίστεως, τῆς Καθολικότητος καὶ τῆς ἐν Χάριτι ζωῆς. Γιά τόν λόγο αὐτό ὁ στόχος τοῦ Π.Σ.Ε. γιά ὁρατή ἐνότητα δέν ἔχει νόημα γιά τούς Ὁρθοδόξους, οἵ δόποι ἀναγνωρίζουν στήν Ὁρθόδοξο Ἐκκλησία τό πλήρωμα τῆς ἀποστολικῆς Πίστεως καὶ τῆς ἐν Χριστῷ ζωῆς. Ἡ παγχριστιανική ἐνότης Ὁρθοδόξως κατανοεῖται ὡς ἐπιστροφή ὅλων τῶν ἐτεροδόξων στήν Ὁρθόδοξο Πίστη καὶ διά τοῦ τρόπου αὐτοῦ ἐπανάκαμψι τους στήν κοινωνία τῆς Ὁρθοδόξου Καθολικῆς καὶ Ἀποστολικῆς Ἐκκλησίας (Λειτουργία Μεγ. Βασιλείου).

5. Στό Π.Σ.Ε. ὑπάρχει ἡ τάσις νά ἐπεκταθῇ ἡ διαχριστιανική ἐνότης καὶ νά συμπεριλάβῃ ὅλες τίς θρησκείες τοῦ κόσμου, ἐπειδή δῆθεν ἡ ἐκ Θεοῦ σωτηρία προορίζεται γιά ὅλους τούς ἀνθρώπους καὶ μᾶς εἶναι ἄγνωστοι οἱ τρόποι τῆς φιλανθρωπίας τοῦ Θεοῦ. Αὔτη ἡ ἐνότης γιά τήν Ὁρθόδοξο Ἐκκλησία εἶναι ἐντελῶς ἀπαράδεκτη, διότι ναί μέν ἡ σωτηρία προσφέρεται ἀπό τόν Θεό σέ ὅλους τούς ἀνθρώπους, ἀλλά οἱ ἀνθρώποι τήν ἀπορρίπτουν ἀκολουθώντας δρόμους πού δέν συντελοῦν στήν ἀποδοχή τῆς σωτηρίας.

6. Ὡρισμένες προτεσταντικές ὅμάδες ἀπαιτοῦν ἀπό τό Π.Σ.Ε. ἐπίσημο δῆμα γιά νά ζητήσουν νά τούς ἀναγνωρισθοῦν ἀκραῖες ἀντευαγγελικές ἡθικές ἐπιλογές (ὅμοφυλοφιλία κ.λπ.). Δέν δρίσκουν πρός τό παρόν συγκατάθεσι. Ὅπαρχουν ὅμως

ἐνδείξεις ὅτι χάριν τῶν ἀνθρωπίνων δικαιωμάτων θά προχωρήσῃ ἡ ἥδη ἀρξαμένη συζήτησις καὶ θά ἀπαιτηθῇ ἡ ἵση ἀναγνώρισις ὅλων τῶν ἡθικῶν τάσεων. Ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία δέν μπορεῖ νά ἀγνοήσῃ τήν εὐαγγελική διδασκαλία καὶ νά συμπορεύεται μέ τήν ἀνομία (Ἡσ. 52, 11· Β' Κορ. 6, 14-7,1). Ἡ χειροτονία τῶν γυναικῶν ἀπό πολλές προτεσταντικές ἐκκλησίες εἶναι ἐπίσης ἔνα σοβαρό δεῖγμα μείζονος ἀθετήσεως τῆς Παραδόσεως τῆς Ἐκκλησίας τῶν Ἀποστόλων καὶ τῶν Πατέρων.

7. ᩩ μαρτυρία τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας δέν γίνεται δεκτή στό σύνολό της ἀπό τίς προτεσταντικές ἐκκλησίες τοῦ Π.Σ.Ε., δπως φαίνεται ἀπό τήν ἑξηκονταετή ἴστορία τοῦ Π.Σ.Ε. καὶ τήν πολύ μακρύτερη ἴστορία τῶν Ὁρθοδόξο-προτεσταντικῶν ἐπαφῶν. Ὅλα δείχνουν ὅτι τό ἐπιδιωκόμενο στό Π.Σ.Ε. εἶναι ἡ ὅμογενοποίησις τῶν ἐκκλησιῶν-μελῶν τοῦ Π.Σ.Ε. μέσῳ ἐνός μαρτυρονίου συμφυδροῦ.

8. ᩩ ἀλλοίωσις τοῦ φρονήματος τῶν Ὁρθοδόξων (θεολόγων πού μετέχουν τοῦ Π.Σ.Ε. καὶ ἄλλων) εἶναι γεγονός πού ἐγκυμονεῖ κινδύνους γιά τήν μελλοντική προεία τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας στόν σύγχρονο κόσμο. Ὁ κίνδυνος ἐνδο-օρθοδόξων σχισμάτων εἶναι ὑπαρκτός.

9. Κατ' ἐπίδρασιν τοῦ Π.Σ.Ε. Ὁρθόδοξοι καὶ Ἀντιχαλκηδόνιοι παρακάθηνται ὡς ἡ Ὁρθόδοξη πτέρυγα τοῦ Π.Σ.Ε., ἀλληλοαναγνωριζόμενοι ὡς ὁρθόδοξοι. Τό ideo πνεῦμα ὡδήγησε στήν ἀπαράδεκτη ἀπό Ὁρθοδόξου πλευρᾶς συμφωνία (Κοινές Δηλώσεις) τῶν Ὁρθοδόξων καὶ τῶν Ἀντιχαλκηδονίων θεολόγων στούς ἀνεπισήμους διαλόγους καὶ στόν ἐπίσημο διάλογο τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας μέ τίς ἀντίστοιχες ἀντιχαλκηδόνιες ἐκκλησίες.

10. Οἱ προοπτικές γιά τό μέλλον (προτάσεις γιά κοινό ἕορτασμό τοῦ Πάσχα καὶ σύγκλησι Οἰκουμενικῆς Συνελεύσεως χω-

ρίς δογματική ένότητα) δέν είναι εύοιωνες και άπαιτεται πολλή προσοχή και έπαγρύπνησις.

11. Ἡ διακοπή τῶν σχέσεων τῶν Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν μέ τό Π.Σ.Ε. ἦταν ἔνα μόνιμο ἐρώτημα πού συνεχίζει νά είναι ἐπίκαιρο, ὅσο οἱ προτεσταντικές ἐκκλησίες-μέλη τοῦ Π.Σ.Ε. δέν φαίνεται νά ἀφίστανται τῶν ἐκκλησιολογικῶν τους προϋποθέσεων. Οἱ Ὁρθόδοξες Ἐκκλησίες μέ τήν συμμετοχή τους στό Π.Σ.Ε. δείχνουν στήν πρᾶξι ὅτι παραιτοῦνται ἀπό τήν ἐκκλησιολογική τους ταυτότητα. Στό σημεῖο αὐτό οἱ Ρωμαιοκαθολικοί, ἀπέχοντες τυπικά ἀπό τό Π.Σ.Ε., είναι συνεπέστεροι στήν ἐκκλησιολογία τους ἀπό ὅ, τι εἴμαστε οἱ Ὁρθόδοξοι στήν δική μας.

12. Οἱ Ὁρθόδοξοι δέν κερδίζουμε τίποτε ἀπό τήν συμμετοχή μας στό Π.Σ.Ε. Ἀντίθετα, ἀποκομίζουμε ζημία και φθορά. Ἡ ἀποστολή μας, νά κηρύξουμε τό μήνυμα τῆς Ὁρθοδοξίας πρός τούς ἑτεροδόξους, δέν εύοδώνεται, ἐπειδή οἱ Προτεστάντες στό Π.Σ.Ε. δέν προσανατολίζονται πρός ἀποδοχή τῆς Ὁρθοδοξίας ἀλλά πρός συνύπαρξι μαζί της στό ἐπιδιωκόμενο μόρφωμα τῶν πλήρως ἀλληλοαναγνωριζομένων ἐκκλησιῶν. Ο προσανατολισμός τους αὐτός είναι σύμφωνος μέ τήν ἐκκλησιολογία τους. Οἱ Ὁρθόδοξοι ὅμως μποροῦμε νά συμμετέχουμε σέ ἔνα Ὁργανισμό (τό Π.Σ.Ε.), τοῦ ὅποιον ἡ σύστασις, ἡ δομή και ἡ λειτουργία βασίζονται στήν προτεσταντική ἐκκλησιολογία, χωρίς ἡ συμμετοχή μας νά σημαίνῃ παραίτησι ἀπό τήν ἐκκλησιολογία μας;

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ.

Κατόπιν τούτων ἡ Ὁρθόδοξος στάσις ἔναντι τοῦ Π.Σ.Ε. θά μποροῦσε νά χαραχθῇ βάσει τῶν ἀκολούθων θέσεων:

1. Ἡ συμμετοχή τῶν Ὁρθοδόξων στό Π.Σ.Ε. δέν ἀποδαίνει πρός ὄφελος οὔτε

τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας οὔτε τῶν ἑτεροδόξων, ἀλλά οὔτε και λυσιτελής είναι γιά τήν ποθουμένη ἔνότητα ὅλων τῶν Χριστιανῶν στήν ἀληθινή ἀποστολική Πίστι και τήν Ἐκκλησία τῶν πρώτων χριστιανικῶν αἰώνων. Μήπως ἐπέστη ὁ καιρός οἱ Ὁρθόδοξες Ἐκκλησίες νά διακόψουν τίς σχέσεις τους μέ τό Π.Σ.Ε.;

2. Ἐάν γιά λόγους ὑψίστου, καλῶς νοούμενου και θεοφιλοῦς συμφέροντος ὥρισμένων Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν (βλ. Πηδάλιον, ἔκδ. Ρηγοπούλου 1982, σελ. 56, τί ἐστι τό συμφέρον) ἡ και γιά λόγους ἐνημερώσεως κριθῇ ἀπαραίτητη κάποια μορφή συνεργασίας μέ τό Π.Σ.Ε., πρέπει νά ἀπαιτηθῇ ἡ μετονομασία τοῦ Π.Σ.Ε. σέ «Παγκόσμιο Χριστιανικό Συμβούλιο» και νά ὑπάρχῃ χαλαρή σχέσις μέ αὐτό, δι' ἀπλῶν παρατηρητῶν, χωρίς δεσμεύσεις και ὑποχρεώσεις πού ἀντιβαίνουν στήν ἐκκλησιολογία τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας.

3. Στήν περίπτωσι αὐτή δέν θά γίνωνται συμπροσευχές και λατρευτικές ἐκδηλώσεις. Ἡ συμμετοχή θά είναι ἀπολύτως ἀκαδημαϊκοῦ ἐπιπέδου, ἀπαραίτητως δέ οἱ Ὁρθόδοξες θέσεις θά διατυπώνωνται μέ τήν μορφή τῶν χωριστῶν Δηλώσεων, ὅπως γινόταν μέχρι τήν Γεν. Συνέλευσι τοῦ Νέου Δελχί (1961).

Ἡ ἔνωσις, ἃν ποτε γίνῃ, δέν θά είναι ἀποτέλεσμα συμφυδμοῦ ἀλλά καρπός προσευχῆς, πιστότητος στήν Ὁρθόδοξο αὐτοσυνειδησία μας και κυρίως δῶρο τοῦ Παναγάθου Θεοῦ.

Ἐν Ἀγίῳ Ὁρει τῇ 18ῃ Φεβρουαρίου 2007

Τά μέλη τῆς Ἐπιτροπῆς

· Ο τῆς Ἱ. Μ. Βατοπαιδίου Καθηγούμενος + Ἀρχιμ. Ἐφραίμ

· Ο τῆς Ἱ. Μ. Φιλοθέου Γέρων Λουκᾶς

· Ο τῆς Ἱ. Μ. Γρηγορίου Καθηγούμενος + Ἀρχιμ. Γεώργιος

ΚΡΙΤΙΚΗ ΕΙΣ ΤΗΝ ΣΥΜΦΩΝΙΑΝ ΤΗΣ ΡΑΒΕΝΝΗΣ ΤΟΥ ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 2007

‘Αγιορείτου Μοναχοῦ

ΓΕΝΙΚΩΣ

1. Εἶναι καταφανής ἡ πανοῦργος διπλωματία τοῦ Βατικανοῦ, ἀλλά καὶ ἡ ἀνοχή (συνειδητή ἢ ἀσυνείδητος) τῶν ἡμετέρων.

2. Τά περισσότερα σημεῖα εἶναι γραμμένα κατ’ ὄρθιοδοξοφανῆ τρόπον. Περοῦν ἔτσι τό μήνυμα ὅτι οἱ ἀντιδρῶντες Ὁρθόδοξοι (ἀλλά καὶ οἱ “Ἄγιοι Πατέρες μας, οἱ κατά τῶν Παπικῶν ἀγωνισθέντες εἰς τό παρελθόν) ἐκ φανατισμοῦ παρερμήνευσαν, ἡδίκησαν καὶ ἐσυκοφάντησαν τούς Παπικούς. ” Ή –εἰς τήν καλυτέραν περίπτωσιν– οἱ Παπικοί, χάριν τῆς ἀγάπης καὶ τῆς ἑνότητος, κάνουν ὑποχωρήσεις ἀκόμη καὶ εἰς θεμελιώδεις των ἀρχάς.

Εἰς τό σημεῖον αὐτό θά πρέπη νά ὑπογραμμισθῇ καὶ ἡ ἀσυνέπεια τῆς Βατικανείου διπλωματίας, ἡ ἐπανειλημμένως ἀποκαλυφθεῖσα κατά τά τελευταῖα ἔτη. “Οτι, δηλαδή, τάς ὑποκριτικάς «ὑποχωρήσεις» τάς ὄποιας κάνουν –εἴτε αὐτοδούλως (δι’ ἐπίτευξιν ἐντυπώσεων ἢ καὶ μειζόνων ὑποχωρήσεων ἐκ μέρους τῶν Ὁρθοδόξων), εἴτε ἀναγκαζόμενοι ἀπό τήν βοῶσαν πραγματικότητα (λ.χ. ἐπί τοῦ θέματος τῆς Ούνιας)– εἰς τήν πρᾶξιν τάς λησμονοῦν. Καί ὅχι μόνον εἰς τήν πρᾶξιν, ἀλλ’ ἐπανειλημμένως τάς καταργοῦν καὶ διά ρητῶν δηλώσεων (τοῦ «ἀλαθήτου» Πάπα ἢ καὶ ἐτέρων ἀνωτάτων ἀξιωματούχων του). ‘Οπότε πρός τί δι’ αὐτοῦ καὶ –τό χειρότερον– ἡ φθορά, ἡ ὄποια προξενεῖται εἰς τό Ὁρθόδοξον πλήρωμα ἐκ τῶν διαλόγων;

3. Παραλλήλως ὅμως μέ τάς ὄρθιοδοξοφανεῖς διατυπώσεις –πού «ρίχνουν στάχτη» στά μάτια τῶν Ὁρθοδόξων– ἐπιτυγχάνουν δι’ ἀσαφειῶν, διπλωματικῶν γραφῶν, ἀνα-

κριδῶν ὑπερτονισμῶν καὶ γενικεύσεων, καταφανῶν αἰχμῶν καὶ «ἀνοικτῶν παραθύρων» («θά τό μελετήσωμε προσεχῶς σέ μεγαλύτερον δάθος») νά προδάλουν τάς παπικάς διεκδικήσεις μερικῶς τώρα, ἀλλά καὶ νά θέσουν τά ἐρείσματα διά πληρεστέραν προβολήν των εἰς τό προσεχές μέλλον.

4. Διά τήν περίπτωσιν κατά τήν ὄποιαν δέν θά καταστῇ δυνατή ἡ ὑπό Ὁρθοδόξων υἱοθέτησις παπικῶν τινῶν ἀποκλίσεων, ἔξαιρεται ἡ θεωρία τῆς «ἀμοιβαίας ἀναγνωρίσεως τῶν κανονικῶν νομοθετημάτων ἐν ταῖς θεμιταῖς τούτων ποικιλομορφίαις» καὶ τῆς «ἐνότητος τῆς καλούσης μακριά ἀπό τήν πτῶσιν στήν δύμοιμορφίαν πρός τήν ποικιλομορφίαν καὶ ἴδιαιτερότητα» (ἄρθρα 16 καὶ 31 τῆς Συμφωνίας). Οὕτως καταβάλλεται τό θεμέλιον διά μίαν ἔνωσιν «ούνιτικοῦ μοντέλου».

Ταυτοχρόνως ὑπερτονίζεται ἐπανειλημμένως ἡ ὑποχρέωσις πάντων τῶν πιστῶν καὶ τῶν τοπικῶν ἐκκλησιῶν πρός ὑπακοήν καὶ κοινωνίαν μετά πασῶν τῶν λοιπῶν, διδομένης τῆς βαρύτητος μᾶλλον εἰς τήν πειθαρχίαν καὶ ἐνότητα, παρά εἰς τήν Ὁρθοδοξίαν. Βεβαίως θίγεται καὶ τό δεύτερον, ἀλλά τό μήνυμα, τό ὄποιον προωθεῖται –τούλαχιστον ὅπως ἡμεῖς τό ἀντιλαμβανόμεθα– εἴναι ὅτι ἡ κοινωνία καὶ ἡ ἐνότης συνεπάγεται καὶ τήν Ὁρθοδοξίαν, καὶ ὅχι ὅτι ἡ Ὁρθοδοξία εἶναι ἀπαραίτητος προϋπόθεσις διά τήν θεάρεστον κοινωνίαν καὶ ἐνότητα.

5. Πανταχοῦ ὑπονοεῖται καὶ εἶναι διάχυτον τό πνεῦμα τῆς θεωρίας τῶν «ἀδελφῶν ἐκκλησιῶν», ἔχουσῶν ἀμφοτέρων κανονικήν ἀποστολικήν διαδοχήν, ιερωσύνην, Βάπτισμα, Χρῖσμα, Θείαν Εὐχαριστίαν... Οὔδα-

μοῦ ύπογραμμίζεται ἡ ὑπαρξις τῆς αἰρέσεως, ἡ ἀκυροῦσα πάντα τά ἀνωτέρω. Κατά συνέπειαν, ἐάν ὑπάρξῃ κάποια διπλωματική συμφωνία καί εἰς τάς λεπτομερείας περὶ τῶν προνομίων τοῦ ἐπισκόπου Ρώμης κατά τήν προσεχῆ συνάντησιν, αὐτομάτως ὁ Πάπας, ὅχι ἀπλῶς θά θεωρηθῇ ὡς ὁ κανονικός ἐπίσκοπος Ρώμης –ώς τοιοῦτον τὸν θεωροῦν ἥδη – ἀλλά καί θά μνημονεύθῃ ὡς ὁ Πρῶτος τῶν Πατριαρχῶν, ἡ δέ πλήρης ἔνωσις τῶν Ἐκκλησιῶν θά εἶναι τετελεσμένον γεγονός!

”Ισως προοδηληθῇ ὡς διάψευσις τοῦ ἀνωτέρω ἡ ὑποσημείωσις τοῦ 4ου ἀριθμοῦ, καθ’ ἥν ἐκάστη Ἐκκλησία θεωρεῖ ἔαυτήν ὡς τήν «Μίαν, Ἀγίαν, Καθολικήν καί Ἀποστολικήν Ἐκκλησίαν» τοῦ Συμβόλου τῆς Πίστεως. ”Ομως – πέραν τῆς ἐλλείψεως πλήρους σαφηνείας – θεωροῦμεν ὅτι ἡ ὑποσημείωσις ἀπλῶς ἀποτελεῖ κλασικήν περίπτωσιν καθησυχαστικῆς διγλωσσίας, ἀντιφάσκουσα πρός τό πνεῦμα τοῦ ὅλου κειμένου. Ἐπί πλέον:

α) Πρός δήλωσιν τῆς ἀνωτέρω διακηρύξεως ἐκάστης Ἐκκλησίας (ὅτι αὕτη ἀποτελεῖ τήν «Μίαν, Ἀγίαν...») χρησιμοποιεῖται ἀντιστοίχως διαφορετικός ὅρος. Καί συγκεκριμένως: ὁ διά μέν τούς Ὁρθοδόξους ὅρος (αὐτο-ἀντίληψις· self-understanding εἰς τὸ Ἀγγλικόν πρωτότυπον) ἐμφαίνει ὑποκειμενικότητα, ὁ δέ διά τούς Παπικούς ἀντιστοίχος ὅρος (αὐτο-ἐπίγνωσις· self-awareness εἰς τὸ Ἀγγλικόν πρωτότυπον) ἐμφαίνει ἀντικειμενικότητα!

β) Ἔάν ὄντως ἐκάστη τῶν διαλεγομένων πλευρῶν θεωρεῖ ἔαυτήν ὡς κεκτημένην τήν ἀποκλειστικότητα τοῦ νά εἶναι ἡ «Μία, Ἀγία...» – καί ἀσφαλῶς ἄνευ περιθωρίων διαπραγματεύσεως τῆς πίστεως ταύτης – ποίαν σκοπιμότητα ἔξυπηρετεῖ ὁ διάλογος; Εἶναι ἀπλοῦς ἐμπαιγμός («ἀνούσιον παίγνιον» κατά τόν χαρακτηρισμόν τοῦ Ἀγίου Αὐστραλίας) ἡ σκοτεινότερόν τι καί δολιώτερον;

ΕΙΔΙΚΩΤΕΡΟΝ

(Σταχυολογοῦμεν ὠρισμένα σημεῖα)

1. Μεγάλην ἀναισχυντίαν ἀλλά καὶ ἀπόκρυψιν τῆς ἀληθείας ἐκ μέρους τοῦ Βατικανοῦ, ἐκ δέ τῶν ἡμετέρων παντελῆ ἐλλειψιν στοιχειώδους ἀξιοπρεπείας – καταδεικνύει ἡ παρακαμψις τοῦ ζητήματος τῆς Οὐνίας διά... «τό ἐγγύς μέλλον» (ἀριθ. 2). Δηλοῦται ἀπλῶς ὅτι «΄Από τοῦ 1990 ἔως τό 2000 τό κύριον θέμα, τό ὄποιον συνεζητήθη ὑπό τῆς Ἐπιτροπῆς ἦτο ἡ Οὐνία» καί ἀναφέρονται ὀνομαστικῶς μόνον τά «΄Ἐγγραφα Βαλαμάνδης, 1993· Βαλτιμόρης, 2000». Ἐπισιωπῶνται:

α) Ἡ ἐπίμονος ἀπαίτησις τῶν Ὁρθοδόξων διά τήν καταδίκην καί κατάργησιν τῆς Οὐνίας, ὡς προϋπόθεσις τοῦ διαλόγου, συμφώνως πρός τάς ἀποφάσεις τῆς Γ' Πανορθοδόξου Διασκέψεως ἐν Ρόδῳ (1964)· ἵδιως μετά τάς τελευταίας βαναυσότητας τῶν Οὐνιτῶν εἰς τήν Ἀνατολικήν Εὐρώπην εἰς βάρος τῶν Ὁρθοδόξων.

β) Ἡ ἐπίτευξις τῶν καταδικαστικῶν διά τήν Οὐνίαν ἀποφάσεων τῆς Βιέννης (31/1/1990· ὑπό τῆς ἀρμοδίας ὑποεπιτροπῆς) καί τοῦ Freising (Μονάχου) (15/6/1990· ὑπό τῆς ὁλομελείας) χάρις εἰς αὐτήν ἀκριβῶς τήν ἐπίμονον ἀπαίτησιν τῶν Ὁρθοδόξων ἀλλά καί τήν ἀντικειμενικήν στάσιν παπικῶν τινῶν ἀντιπροσώπων.

γ) Ἡ ἀπεγνωσμένη προσπάθεια τοῦ Βατικανοῦ διά τήν μή ὑπογραφήν τῶν ἀνωτέρω κειμένων, ἡ μετά τήν ἀποτυχίαν του μή δημοσίευσίς των εἰς τόν Ρωμαιοκαθολικόν τύπον καί, τέλος, ἡ διά δηλώσεων καί ἐνεργειῶν τοῦ Βατικανοῦ ἀντιθέτων τῶν ἀποφάσεων τῆς Μεικτῆς Ἐπιτροπῆς καί ἐξυμνητικῶν καί ἐνισχυτικῶν τῆς Οὐνίας ἀπόρριψις τῶν κειμένων εἰς τόν κάλαθον τῶν ἀχρήστων.

δ) Ἡ ἔντονος ἀντίδρασις τῶν Ὁρθοδόξων τόσον δι’ ἐκτάκτου συσκέψεως τῆς Διορθοδόξου ἀντιπροσωπίας ἐν Κωνσταντι-

νουπόλει (12/12/1990), δύσον καί διά τοιαύτης άπάντων τῶν Προκαθημένων τῶν Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν, ἐπίσης ἐν Κωνσταντινουπόλει (15/3/1992), διακηρυξασῶν ἀμφοτέρων ὅτι ὁ διάλογος εἶναι δυνατόν νά συνεχισθῇ **μόνον** κατόπιν τῆς διευθετήσεως τοῦ θέματος τῆς Οὐνίας ἐπί τῇ βάσει τοῦ συμφωνηθέντος ἐν Freising κειμένου.

ε) Ἡ προκλητική συμπεριφορά καὶ ἀδιαλλαξία τῆς Ρώμης ἐπί τοῦ θέματος, ἥτις οὐσιαστικά κατήργησε ἀντί τῆς Οὐνίας... τὸν διάλογον. Καθόσον οἱ Ὁρθόδοξοι προσωρινῶς ὑποχωρήσαντες ἀνεπιτρέπτως ἐν Ballamand –χάριν τῆς διασώσεως τοῦ διαλόγου– ἀφυπνισθέντες ὅμως ὑπὸ τῆς συνεχιζομένης ἀσυνεπείας τοῦ Βατικανοῦ, ἀπέρριψαν τὸ κείμενον τοῦ Ballamand καὶ ἐπανῆλθον εἰς τάς δικαίας ἀπαιτήσεις των· ἀρχικῶς ἐν Arricia τῆς Ρώμης (συμφώνως πρός τὰ ὑπὸ τοῦ Οίκου. Πατριάρχου ἀπαντηθέντα πρός τούς Ἀγιορείτας, διαμαρτυρηθέντας διά τά ὑπ’ αὐτοῦ λεχθέντα κατά τήν θρονικήν ἑορτήν 30/11/98) καὶ τελικῶς ἐν Βαλτιμόρῃ τῶν Η.Π.Α. (Ἰούλιος 2000) [Βλ. «Παρακαταθήκη» τ. 14, σ. 18· ἐνθα ἀναφέρεται ὅτι ἐν Βαλτιμόρῃ δέν συνετάγη κοινή δήλωσις. Ἐάν αὐτό εἶναι ἀκριβές, πῶς τό κείμενον τῆς Ραβέννης ὄμιλεῖ περὶ Ἐγγράφου Βαλτιμόρης;]

Κατόπιν τῶν ἀνωτέρω οἵ χαρακτηρισμοί πού ἔχρησιμοποιήσαμε διά τήν ἐν Ραβέννη παράκαμψιν τοῦ ζητήματος τῆς Οὐνίας διά «τό ἐγγύς μέλλον» δέν θά πρέπη νά θεωρηθοῦν ὡς ὑπέρ τό δέον ἐπιεικεῖς;

Καί ἐπί τῇ εὐκαιρίᾳ ἐρωτῶμεν: Εἶναι δυνατόν νά γίνη ἀνεκτή, ἡ ἔστω νά ἔχῃ καὶ τό παραμικρόν ἐλαφρυντικόν, ὅχι ἀπλῶς ἡ συγκατάθεσις εἰς τήν παρουσίαν τοῦ ἐκπροσώπου τῆς Οὐνίας κατά τήν Θείαν Λειτουργίαν καί τάς λοιπάς τελετάς, κατά τήν περυσινήν ἐπίσκεψιν τοῦ Πάπα εἰς τό Φανάρι, ἀλλά –τό φοιτερώτερον– ἡ ἐπίδοσις καὶ τιμητικοῦ δώρου ὑπό τοῦ Οίκουμενι-

κοῦ Πατριάρχου εἰς αὐτόν (τόν Οὐνίτην ἐπίσκοπον);(!) Ἐπεδραδεύθησαν οὕτως αἱ πάλαι καὶ ἐπ’ ἐσχάτων βαναυσότητες τῶν Οὐνιτῶν κατά τῶν Ὁρθοδόξων καὶ κυριολεκτικῶς ἔξευτελίσθησαν αἱ πρό ἐτῶν ἀποφάσεις τῆς Γ’ Πανορθοδόξου Διασκέψεως ἐν Ρόδῳ, τῆς Διορθοδόξου ἀντιπροσωπίας εἰς τόν διάλογον καὶ τῶν Ὁρθοδόξων Προκαθημένων ἐν Κωνσταντινουπόλει, τῆς τελευταίας μάλιστα γενομένης τῇ πρωτοβουλίᾳ αὐτοῦ τούτου τοῦ Οίκουμενικοῦ Πατριάρχου κ. Βαρθολομαίου!

2. Ἐν τῷ 7ῳ ἀρθρῷ τῆς κρινομένης συμφωνίας τῆς Ραβέννης νομίζομεν ὅτι ἀπλουστεύονται πολὺ τά πράγματα, λόγω παραθεωρήσεως τῆς ἐν τῷ ἀναφερομένῳ χωρίῳ (Α’ Ιωάν. 2,27) προϋποθέσεως: «καθώς ἐδίδαξεν ὑμᾶς μενεῖτε ἐν αὐτῷ». Οὕτω, δηλαδή, εἶναι δυνατόν νά κατανοηθῇ –ἄν καί ἐν μέσῳ ἀσαφείας– ὅτι ἐκαστος τῶν πιστῶν εἶναι ἀλάθητος περὶ τήν πίστιν. Φυσικώτατη ἀπόρροια τούτου –κατά μείζονα μάλιστα λόγον– εἶναι ἡ κατοχύρωσις τοῦ «ἀλαθήτου» τοῦ Πάπα. Ἄλλ’ ἐρωτῶμεν: Πῶς ἔξηγοῦν οἱ ὑπογράψαντες τό κείμενον τάς τόσας αἰρέσεις, οὐχί μόνον ἀπλῶν πιστῶν, ἀλλά καὶ Παπῶν; (!)

3. Ὁχι ἀπλῶς ἀδόκιμος, ἀλλά καὶ βλάσφημος καὶ πονηρά τυγχάνει ἡ φράσις: «Ο Χριστός, κατόπιν τῆς Ἀναστάσεώς Του, τήν ἐμοιράσθη (τήν αὐθεντίαν Του)... μετά τῶν Ἀποστόλων» (ἀρθρ. 12). Πιθανώτατα τίθεται ὑστεροδούλως, ἵνα θεμελιωθῇ προσεχῶς ἐπ’ αὐτῆς ἡ ἴδιότης τοῦ Πάπα ὡς Vicarius Christi.

4. «Μία τοπική Ἐκκλησία οὐ δύναται ἀλλοιοῦν τό Σύμβολον τῆς Πίστεως» (ἀρθρ. 33). Φοιτερόν! Δηλαδή, μία περιφερειακή Ἐκκλησία, ὡς ᾖτο ἡ Παπική πρό τῆς ἐκπτώσεως τῆς εἰς αἴρεσιν, ἡδύνατο ἀλλοιῶσαι; Ἄλλ’ ἀκόμη καὶ ἡ Καθολική (Παγκόσμιος) Ἐκκλησία (ὡς θεωρεῖ ἔαυτήν ἡ Ρώμη) δύναται νά ἀλλοιώσῃ τό Σύμβολον τῆς Πί-

στεως; Ἰδού ἡ κερκόπορτα διά τήν δικαίωσιν τῆς αἰρετικῆς προσθήκης τοῦ Filioque! Πῶς ὑπέγραψαν τά ἀνωτέρω Ὁρθόδοξοι ἀντιπρόσωποι; (!)

5. Πιστεύομε πάντως ὅτι ἡ πλέον μεθοδευμένη καὶ ὑπουλος—«ὑπόγεια» κατά τὸν χαρακτηρισμὸν Ἱεράρχου—διεργασία ἐγένετο διά τήν **ὑποστύλωσιν τοῦ Πρωτείου**. Συγκεκριμένως:

α) Προβάλλονται ὑποκριτικῶς καὶ παραπλανητικῶς θέσεις καὶ ἔρμηνεῖαι Ὁρθόδοξοι (ἐνίστε ἀκόμη καὶ Προτεσταντίζουσαι) τελείως ἔναι πρός τήν διδασκαλίαν καὶ τήν πρᾶξιν τοῦ Παπισμοῦ. Λόγου χάριν:

● «Ἐρμηνεία τῆς αὐθεντίας ὡς: «διακονίας ἀγάπης... ἄνευ κυριαρχίας, ἄνευ σωματικοῦ ἡ ἡθικοῦ ἔξαναγκασμοῦ... ριζικῶς διαφόρου ἐκείνης τῶν Βασιλέων τῶν ἐθνῶν καὶ τῶν ἔξουσιαζόντων τοῦ κόσμου τούτου» (ἄρθρ. 14).

● «Ὑπερύψωσις τῶν λαϊκῶν ὡς ἐχόντων αὐθεντίαν, ἀκόμη καὶ ἀλάθητον» (ἄρθρ. 7).

● «Ἐκαστος ἐπίσκοπος... εἶναι κριτής καὶ ὑπόλογος ἐνώπιον Θεοῦ διά τάς ὑποθέσεις τῆς ἰδίας αὐτοῦ ἐπισκοπῆς» (ἄρθρ. 26).

● «Μία περιφερειακή σύνοδος ἡ συμβούλιον οὐδεμίαν ἔχει αὐθεντίαν ἐφ' ἐτέρων ἐκκλησιαστικῶν περιφερειῶν» (ἄρθρ. 27).

● «Ἡ Ρώμη... κατεῖχε τήν πρώτην θέσιν ἐν τῇ τάξει» (ἄρθρ. 41).

6) Παραλλήλως ὅμως ἄρχεται καὶ ἡ θεμελίωσις τῆς Παπικῆς πλάνης. Διά τῆς «εὐφυοῦς» ἐπινόήσεως τῆς «τριτύπου πραγματώσεως τῆς συνοδικότητος καὶ τῆς αὐθεντίας» παρουσιάζεται ἡ δῆθεν ἀντιστοιχία τοῦ Πρωτείου τοῦ Πρώτου καὶ ἐπί τῶν τριῶν ἐπιπέδων (τοπικοῦ, περιφερειακοῦ καὶ Καθολικοῦ) (ἄρθρ. 10, 17, 42, 43, 44). Οὕτως προβάλλεται τό Πρωτεῖον τοῦ Ρώμης ἔναντι τῶν λοιπῶν Πατριαρχῶν ὡς δῆθεν ἀντιστοιχον τοῦ Πρωτείου τοῦ Πατριάρχου ἔνα-

ντι τῶν ὑπ' αὐτὸν Μητροπολιτῶν καὶ τοῦ Μητροπολίτου ἔναντι τῶν ὑπ' αὐτὸν ἐπισκόπων, ἀλλά καὶ ὡς δῆθεν ἀντιστοιχον τοῦ Πρωτείου τοῦ Ἐπισκόπου ἔναντι τῶν ὑπ' αὐτὸν Πρεσβυτέρων (ἔνθα ὑπάρχει καὶ διαφορά βαθμοῦ ἴερωσύνης!).

Ἐπίσης διακηρύσσεται ὅτι «ἡ συνοδικότης ὠσαύτως (δέον ὅπως θεωρῆται ἀεί) ἐντός τοῦ περιβάλλοντος τοῦ Πρωτείου» (ἄρθρ. 43)!

Τοιαύτη ὅμως ἔννοια παπικοῦ Πρωτείου οὐδέποτε ἐγένετο δεκτή ὑπό τῆς Ἐκκλησίας καὶ μόνον ὑπό τοῦ Παπισμοῦ κατεσκευάσθη καὶ διεκηρύχθη.

γ) Ἀλλ' ἐπί πλέον ἐπιχειρεῖται καὶ πρακτική, δῆθεν ἰστορική, «κατοχύρωσις» τῶν Παπικῶν διεκδικήσεων (ἄλλοτε «μέ το γάντι» καὶ ἄλλοτε «ἐν ψυχοῷ») διά τῶν ἔξης:

● «Ἡ ἰστορία κατέγραψε... ἐκκλήσεις πρός μείζονας ἐπισκοπικάς καθέδρας, ἵδια δέ πρός τήν τῆς Ρώμης» [Φυσικά ἔρμηνεύεται (πρός τό παρόν) δι' ἀποφυγήν ἀντιδράσεων, ὡς ἔκφρασις «ἀλληλεγγύης»] (ἄρθρ. 40). Ἀλλ' ἐφ' ὅσον ὁμολογεῖται ὅτι «ἐκκλήσεις» ἐγένοντο καὶ πρός ἑτέρας «καθέδρας», τό «ἱδια» (ἀκόμη καὶ ἐάν γίνη ἀποδεκτόν) οὐδεμίαν ποιοτικήν διαφοράν (ὑπεροχήν) δέν δύναται νά προσφέρῃ εἰς τόν Πάπαν.

● «Ἡ συνοδικότης... ὑπονοεῖ ἐνεργόν ρόλον τοῦ ἐπισκόπου Ρώμης ὡς πρώτου τῶν ἐπισκόπων τῶν μειζόνων καθεδρῶν..» καὶ «ὅ ἐπίσκοπος Ρώμης... ἐνεπλέκετο... στενῶς, ἐν τῇ διαδικασίᾳ λήψεως ἀποφάσεων ὑπό τῶν συνόδων» (ἄρθρ. 42). Πέραν τῶν ἔξι ἀνάγκης ὁμολογουμένων: «ἐν τῇ ὁμοφωνίᾳ τῶν συναθροιζομένων ἐπισκόπων» καὶ ὅτι «ὅ ἐπίσκοπος Ρώμης οὐ συνεκάλεσε τάς Οἰκουμενικάς Συνόδους τῶν πρώτων Χριστιανικῶν αἰώνων καὶ οὐδέποτε προήδρευσε τούτων» (ἄρθρ. 42) εἶναι ἐπιδεβλημένον νά παρατηρηθοῦν καὶ τά ἔξης:

I. Ἐν τῇ πράξει εἰς ἀρκετάς τῶν Οἰκουμενικῶν Συνόδων οὐδείς «ἐνεργός ρόλος»

καὶ οὐδεμία «έμπλοκή στενή» τοῦ ἐπισκόπου Ρώμης ὑπῆρξεν.

II. Ἀλλά καὶ ὅταν –καὶ ὅπως– ἐγένοντο ἐπ’ οὐδενί δέν ἐδήλουν (ἢ ὑπενόουν) Παπικόν Πρωτεῖον (καὶ μάλιστα ἔξουσίας). Καθόσον οὐ μόνον καὶ ἔτεροι Πατριάρχαι (λ.χ. Ἅγιος Κύριλλος), ἀλλά καὶ Ἐπίσκοποι (λ.χ. Ἅγιος Σπυρίδων) καὶ Πρεσβύτεροι καὶ Διάκονοι (λ.χ. Μ. Ἄθανάσιος) καὶ Μοναχοί (λ.χ. Ἅγ. Μάξιμος) πολλάκις ἔπαιξαν «ἐνεργότερον ρόλον» καὶ «ἐνεπλάκησαν στενώτερον» τοῦ Ρώμης.

δ) Ἐπειδὴ ἵσως ἐσυνειδητοποιήθη ὅτι διά τήν φοράν αὐτήν «ἐλέχθησαν πολλά» καὶ ὅτι «δέν σηκώνει ἄλλο», ἀπλῶς προαναγγέλλεται ὅτι «τό ἐρώτημα περὶ τοῦ ρόλου τοῦ ἐπισκόπου Ρώμης ἐν τῇ κοινωνίᾳ πασῶν τῶν Ἐκκλησιῶν παραμένει πρός μελέτην εἰς μεγαλύτερον δάθος» (ἀρθρ. 45). Ἀλλά δέν ἀρκοῦνται μόνον εἰς αὐτό. Πιθανόν πρός σφυγμομέτρησιν τῶν ἀντιδράσεων δηλώνουν ἀνερυθριάστως ὅτι θά μᾶς

έρμηνεύσουν «τήν διδασκαλίαν τῆς πρώτης καὶ τῆς δευτέρας Βατικανῆς συνόδου ἐπί [μᾶλλον: περί] τοῦ παγκοσμίου πρωτείου ὑπό τό φῶς τῆς ἐκκλησιαστικῆς πρακτικῆς κατά τήν πρώτην χιλιετίαν» (ἀρθρ. 45) (!). Δηλαδή –οὕτε λίγο οὕτε πολύ– μᾶς προειδοποιοῦν ὅτι θά μᾶς παρουσιάσουν δροθοδοξοφανῶς τά τερατουργήματα αὐτά τοῦ Βατικανοῦ¹!

”Οντως ἀποκαλυπτικά ἀποδεικνύονται ὅσα ἔγραψεν προσφάτως ὁ σεβαστός Καθηγούμενος τῆς Ἱ. Μ. Ὁσίου Γρηγορίου, π. Γεώργιος Καψάνης διά τάς πρό τε σαρακονταετίας δηλώσεις τοῦ Πιέρ Ντυπρέ («Τό Πρωτεῖον θά σᾶς τό διατυπώσουμε μέτέτοι τρόπο, ὥστε θά τό δεχθῆτε», βλ. Παρακαταθήκη, τ. 54, σ. 5). ὅπως ἐπίσης καὶ τά πρό διετίας περίπου ἀποκαλυφθέντα ὑπό Μητροπολίτου τοῦ Πατριαρχείου Ἀντιοχείας περὶ τοῦ ὑπάρχοντος συγκεκριμένου Οἰκουμενιστικοῦ σχεδίου (προσυμπεφωνημένου) πρός ἔνωσιν!

“Η Παρακαταθήκη στό Διαδίκτυο φιλοξενεῖται στόν Διαδικτυακό Τόπο

ΟΡΘΟΔΟΞΟΣ ΛΟΓΟΣ

στή διεύθυνση

www.orthodoxnet.gr

Συνιστοῦμε ἐπίσης τήν ἐπίσκεψη στήν ἴστοσελίδα:

www.orthros.org

1. Προσφάτως ἐκκλησιαστικόν περιοδικόν ἐδημοσίευσεν ἀποσπάσματα τῆς Α' Βατικανῆς Συνόδου διά τό Πρωτεῖον καὶ τό Ἀλάθητον τοῦ Πάπα. Εἶναι, ὅχι ἀπλῶς διάσφημα, ἀλλά κυριολεκτικῶς ἔξωφρενικά! Αποδοῦμε πῶς εὑρέθησαν Ὁρθόδοξοι, οἱ ὅποιοι κατεδέχθησαν, ὅχι μόνον νά διαλέγωνται μέ τούς παπικούς, πρό τῆς ἀνακλήσεως τοιούτων τερατολογιῶν, ἀλλά καὶ νά συνυπογράφουν ὅτι ὑπάρχει δυνατότης ἐρμηνείας των, βάσει τῆς Ἐκκλησιαστικῆς πρακτικῆς τῆς πρώτης χιλιετίας!

«**Όταν ὁ Πάπας πεθάνει, ὁ Θεός πιά δέν κυβερνᾷ τὸν κόσμο**» (!)

[Από τήν διδασκαλία τῆς Β' Βατικανείου Συνόδου (1964)
–πού ἰσχύει καὶ σήμερα – γιά τὸν Πάπα]

«Ο Πάπας εἶναι ὁ διαδοχος τοῦ Ἀγίου Πέτρου σὲ εὐθεία γραμμή. "Οπως ἐκεῖνος ἀκουσε νά λέγει ὁ Χριστός: "Πέτρε, εἶσαι ἡ πέτρα καὶ πάνω σ' αὐτήν τήν πέτρα θά οἰκοδομήσω τήν ἐκκλησία μου". Ἀκόμη: "δόσκε τά ἀρνία μου, ποίμαινε τά πρόδατά μου". Ὁ Υπέρτατος Ποντίφηκας κατέχει λοιπόν μιά θέση κεντρική καὶ ἀποκλειστική στούς κόλπους τῆς ἐκκλησίας ἀπ' τά ἀποστολικά χρόνια. Γύρω του συγκλίνει ἡ Ἐκκλησία ὀλόκληρη, καθώς μέ τίς πλάτες του σηκώνει τό βάρος τῆς διακυβέρνησης τοῦ συνόλου τῶν πιστῶν ὅποιασδήποτε τάξεως. Ο Πάπας εἶναι ἔνας πιστός, ὅμως οὐσιαστικά εἶναι περισσότερο ἀπ' τοὺς ἄλλους: **χωρίς αὐτόν, δέν ὑπάρχει πλέον ἐκκλησία καὶ συνεπῶς οὔτε πιστοί**. [!] Ο Πάπας εἶναι, ἀπλῶς, ἡ Ἐκκλησία. "Οπου Πέτρος, ἐκεῖ Ἐκκλησία, ἐκεῖ ὁ Θεός". "Ο ἐπίσκοπος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ρώμης, στόν ὅποιο ὑπάρχει τό φορτίο πού ὁ Κύριος ἔδωσε μ' ἔνα μοναδικό τρόπο στόν Πέτρο, πρῶτο τῶν Ἀποστόλων, καὶ πού πρέπει νά μεταφέρεται στούς διαδόχους του, εἶναι ὁ ἀρχηγός τοῦ κολλεγίου τῶν ἐπισκόπων, Ἀντιπρόσωπος τοῦ Χριστοῦ, καὶ ποιμένας τῆς ὅλης τῆς Ἐκκλησίας ἐπί τῆς γῆς", διαβεδαίνει εὐθέως ὁ 331 κανόνας τοῦ κώδικα τοῦ 1983 πού δίνει καὶ τήν λογική συνέπεια: "Γι' αὐτό ἔχει μέσα στήν ἐκκλησία, ἐξ αἰτίας τῆς διακονίας του, τήν κανονική ἔξουσία, ὑπέρτατη, πλήρη, ἀμεση καὶ παγκόσμια πού μπορεῖ πάντοτε νά ἀσκεῖ ἐλευθέρως". Τά πάντα δρίσκονται ἐδῶ. Ἀφοῦ ὁ Πάπας ἀνακεφαλαίνει στό πρόσωπό του ὅλη τήν Ἐκκλησία, τίποτε, ἀπολύτως τίποτε δέν ἔφεύγει ἀπ' τήν κανονική του ἔξουσία. Αὐτή εἶναι ὑπέρτατη (χωρίς νά ὑπάρχει τίποτε καὶ κανένας πάνω ἀπ' αὐτόν), πλήρης (χωρίς ὅσον ἀφορᾶ τά θέματα τῆς ἀρμοδιότητός του), ἀμεση (χωρίς ὅσον ἀφορᾶ τούς τόπους τῆς ἀρμοδιότητός του, ὁ Πάπας κυβερνᾷ ἀμεσα τή παραμικρή γωνιά τῆς Ἐκκλησίας, τόν πιό μικρό πιστό). Καὶ παγκόσμια (ὁ Πάπας κυβερνᾷ ὅλους καὶ καθέναν στήν παραμικρή λεπτομέρεια)...

«**Όταν ὁ πάπας πεθάνει ἡ ἀδυνατεῖ νά ἀσκεῖ τά καθήκοντά του γιά ὅποιοδήποτε λόγο, ὁ χρόνος εἶναι νεκρός, τά ρολόγια σταματοῦν, ὁ Θεός πιά δέν κυβερνᾷ τὸν κόσμο**». [!]

(Από τό διελίο «Droit canonique» [Κανονικό Δίκαιο] τοῦ Γάλλου Alain Sériaux, Καθηγητοῦ τοῦ Δικαίου καὶ τῆς Πολιτικῆς Επιστήμης στό Πανεπιστήμιο D'Aix-Marseille, ἐκδ. Presses Universitaires de France, 1996, σσ. 195 καὶ 199).

❀❀❀ ΜΟΡΦΕΣ ΤΟΥ ΓΕΝΟΥΣ ❀❀❀

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΚΟΛΟΚΟΤΡΩΝΗΣ*

τοῦ Δημητρίου Γρ. Τσάκωνα

Δύσκολα ὁ ἐκπρόσωπος τῆς μεσότητος, μπορεῖ νά σταθῇ ώς μεγαλοφυῖα. Συνήθως ἡ μεσότητα εἶναι στίς μέρες μιας ἔκφρασις συντηρήσεως. “Ο, τι ἐμφανίζεται κι’ ἐπιδάλεται ώς βούλησις κοινοδουλευτικῶς κυβερνωμένου κράτους εἶναι σχεδόν κατ’ ἀνάγκην προϊόν συμβιδασμοῦ, δηλαδή τῶν ἀντιφάσεων καὶ ἀντιθέσεων τῆς συγχρόνου Δημοκρατίας. “Ομως στήν περίπτωσι τοῦ Θεόδωρου Κολοκοτρώνη ἔχουμε μιά ἐμπνευσμένη μεσότητα, μιά μεσότητα πού γίνεται μεγαλοφυῖα. Ἡ ἀντιφατικότης τῶν ἐπιδιώξεων τῶν Ἀγωνιστῶν, τὸ σκληροτράχηλο «ἐγώ» τῶν Κοτζαμπάσηδων ὅσο καὶ τοῦ ἀνερχομένου Λαοῦ δημιουργοῦν μιά τεταμένη, μιά «προσωποπαγῆ» καὶ συνάμα ἰδιωτική συγκρότησι ἀντιθέσεων, πού διανοίγει μιάν ἀφόρητη κρίσις τόσο γιά τήν Μοῖρα τῆς Ἐπαναστάσεως ὅσο καὶ τῆς ἴδιας τῆς Ἡγεσίας. Κάτω ἀπό τέτοιο αλιμα ἀνευθυνότητος ὁ Θεόδωρος Κολοκοτρώνης ἀνευρίσκει ώς μίτον τῆς Ἡγεσίας τήν μεσότητα, τήν μεσότητα ὅμως ώς ἐμπνευσιν πού καθολικοποιεῖται σάν μεγαλοφυῖα.

Τά σύνεργα πού χρειάζονται γιά μιά τέτοια προσπάθεια εἶναι πολλά καὶ ἡ ἡθική

τους ποιότητα εἶναι πανύψηλη. Πρίν ἀπ’ ὅλα ὁ Κολοκοτρώνης δέν ἔχει συμφέροντα. «Τούς εἶπα, ὅτι ὅχι μόνο ἐδδομήντα χιλιάδες νά εἶναι, οὕτε ἐδδομήντα μιλλιούνια νά εἶναι δέν παίρνω, ἐδούλευσα τόν τόσον καιρό χωρίς μισθό τήν Πατρίδα μου, θά τήν δουλεύσω καὶ τώρα, τό κατά δύναμίν μου»¹. Μπαίνοντας στόν Ἀγῶνα εἶχε παύσει κι’ ὅλας νᾶναι ἰδιώτης πρό πολλοῦ. (”Αλλωστε ὁ Κολοκοτρώνης «φύσει» ἦταν Κοινοτικός ἀπό γεννησιμοῦ του, συνεπῶς στάθηκε πάντα μακριά ἀπ’ τήν ἰδιοτέλεια τοῦ συμφέροντος). Καί μ’ ὅλα τοῦτα, μ’ ὅλη τήν ἡθική του ὑψηλοφροσύνη τοῦτος ὁ Πρωτοκλέφτης τῆς Ἐπαναστάσεως ἔχει μιάν ἀπέραντη, μιά Σωκρατική, θάλεγες, ἀνθρωπογνωσία. Γνωρίζει κατά βάθος τόν ἀνθρώπο, τόν ὅποιοδήποτε χαρακτῆρα κάθε ἀνθρώπου. Ξέρει νά πάρῃ ἀπέναντί του τήν θέσι τῆς σοφίας, τό «μέτρον», τήν ἰσορροπιστική γραμμή. Καί ἀκριβῶς χάρις σ’ αὐτό ἡ μεσότητα γίνεται μεγαλοφυῖα. Πιό εὔκολα ἄλλωστε οἱ ἰδιοτελεῖς συμφωνοῦν ὅταν ἐκεῖνος πού θά συμβιδάσῃ τά διεστῶτα εἶναι φορεύς ἐνός ἀνώτερου ἥθους ἢ μιᾶς γραμμῆς πού τά διεστῶτα κατά βάθος καὶ μή συνει-

* * Από τό διιδλίο τοῦ Δημητρίου Γρ. Τσάκωνα, Δοκίμια Ἐπαναστάσεως. Ἀπ’ τό Γουδί στό Παρόν, ἐκδ. «Ἐλληνικά Γράμματα», Ἀθῆναι 1961.

‘Ο Δημ. Τσάκωνας διετέλεσε καθηγητής τῆς Κοινωνιολογίας στήν Πάντειο Ἀνωτάτη Σχολή Πολιτικῶν Ἐπιστημῶν. ‘Ορισμένα ἀπό τά ἔργα του: • Δοκίμια Ἐπαναστάσεως (1961),

• Κοινωνιολογία τοῦ Νεοελληνικοῦ Πνεύματος (ἔκδ. γ’, 1972).

• Εἰσαγωγή εἰς τόν Νέον Ἐλληνισμόν (ἔκδ. γ’, 1973)

• Κοινωνιολογική Ἐρμηνεία τοῦ Νεοελληνικοῦ Βίου (1974)

1. Γ. Βαλέτα: Τερτούτης, “Απαντα (Νεοελληνική Βιβλιοθήκη 6) τόμ. 3ος.

δητά ἐπιδιώκουν τήν κατάφασί της.

Μέσ' ἀπό τέτοιες συμπληγάδες πού τραυματίζουν καθημερινά τήν ἀνωτερότητά του, ὁ Κολοκοτρώνης πρέπει νά πορευθῇ στόν μεγάλο Σηκωμό. «...’Επροσπάθησα, ἐνέργησα εἰς τήν Μάνην νά ἔνώσωμεν διάφορα σπήτια Μανιάτικα, κατά τήν συνήθειάν τους· καί τούς ἔνώσαμεν, τούς ἀδελφώσαμεν»². Καί μιά ἀντίθεσι μέ περισσότερο κοινωνικό χρῶμα προδάλλει ὅταν γράφει: «Οἱ Νοικουνδᾶι δέν ἥθελαν νά σηκωθοῦν. ‘Ο Κουλοδήμας Καπετάν’ Αντώνης καί ὁ Γκίκας τοῦ Θ –γαμπρός τοῦ Μιαούλη– καί ὁ Πέτρος Μαρκέζης ἐσυνώμοσαν μέ τόν λάόν καί εἴπαν τῶν ἀρχόντων –ἢ σηκώνεσθε καί ἐσεῖς ἢ θά βάλωμε φωτιά νά σᾶς κάψωμε, μόνον ὅρδινιάσθε τά καράβια σας. Τούς ὑποχρέωσαν. ”Εδοσαν γρόσια καί ἐδγῆκαν»³. Τέτοιου εἴδους ἀντιφάσεις εἶναι πάντα συνδεδεμένες μέ τήν ὑπαρξία τοῦ Κολοκοτρώνη. Γι’ αὐτό κι’ ἵσως γιά πρώτη φορά στήν γνήσια ἴστορία τῶν ἀνταρτικῶν κινημάτων ἔνας ἀρχιστράτηγος ὑποχρεοῦται νάναι καί δικαστής. ”Ατυχος θάταν ὁ Ἀρχιστράτηγος ἀν δέν εἶχε τήν δύναμι, τήν βούλησι καί τό ἥθος τοῦ Δικαστῆ. Γεννημένος δημοσίου Κολοκοτρώνης σέ ψηλά διουνά ποῦχαν κοινοτική παράδοσι καί ἡθική ρώμη, σέ διουνά πού τά κατηγύθυνε πάντα ὁ Πρωτόγερος –γνήσιες ἑστίες πατριαρχικές– ἥξερε ὅχι μόνο τήν ἐπιστήμη ἀλλά καί τήν τέχνη τῆς δικαιοσύνης. Δέν δίκαζε ὁ Ἀρχιστράτηγος τῆς Νίκης μόνον ἰδιωτικά, ταπεινά συμφέροντα, ἀλλ’ ἀποφαίνονταν καί γιά τήν ἴδια τήν ζωή τῶν ὄπαδῶν του. Μποροῦσε σέ πρώτη περίπτωσι νάδινε στήν α’

διμάδα δίκη ο. Σέ δεύτερη δημοσίευση περίπτωσι μποροῦσε νά τήν θυσιάσῃ, νά τῆς δώσῃ πιότερες εὐθύνες κινδύνου. «’Ἐγώ δέν ἔλειψα νά κάμω προσταγή καί ἐπάτησα τή βοῦλα μου:

— “Οποιο χωριό δέν ἥθελε ἀκολουθήσῃ τήν φωνήν τῆς Πατρίδος τζεκοῦρι καί φωτιά»⁴. Κι’ ἔτσι τήν Δικαιοσύνη τήν συνθέτει μέ μιά Σπαρτιατική Ἀρετή. Τό λέει ὁ ἕδιος ὁ Ἀρχιστράτηγος πού φέρει τήν περικεφαλαία τοῦ Ἀγαμέμνονος στά 1821. «Οἱ Σπαρτιάται ἔκαμαν τότε ἔναν πόλεμον, πού ἐμμηθήκαν τόν Λεωνίδα»⁵. Ἀλλά ἡ Δικαιοσύνη τῆς μεσότητος καί ἡ Σπαρτιατική Ἀρετή ἔχουν στόν Κολοκοτρώνη ἔνα δρόδοξο λαϊκό χριστιανικό ἥθος. Μέσα στό ἀνήμερο τοῦτο ἐθνικό θεριό ὑπάρχει μιά ἀσοφίστευτη χριστιανική ἀρετή: «Ἶτον μιά ὥρα νύκτα περασμένη καί σκοτάδι, καί τούς λέω: –ἔκαμα τό σταυρό μου– ὅσοι ἀγαπᾶτε τήν Πατρίδα ἐλάτε κοντά μου»⁶. Ἀνδρεία ἀδελφοποιήτη ψυχή πού εἶχε ἔνα στέρεο λόγιο ψυχῆς, ὁ Κολοκοτρώνης στέκεται στήν συνείδησι τῶν συγχρόνων του σάν ὁ πιό ἀντρειωμένος καί συνετός “Ελληνας τῆς στιγμῆς, ἔνας σκληρός μαχητής κι’ ἐπινοητικός στρατηγός –θεωρία καί πρᾶξι σ’ αὐτόν πηγαίνουν ἀντάμα.

”Εξω ἀπ’ ὅλα τά παραπάνω ὁ Κολοκοτρώνης χαρακτηρίζεται κι’ ἀπ’ τήν ἐλικτικότητα τῆς ὑλοποιήσεως τοῦ ἥθους του ἀλλά καί τῆς πολιτικῆς του. ”Οταν οἵ στρατιώτες ἐπαναστατοῦν κατά τῶν Κοτζαμπάσηδων γιατί οἵ τελευταῖοι ἔξεδίωξαν τόν ‘Υψηλάντη, ὁ Κολοκοτρώνης παρεμβαίνοντας σάν ἰσορροπιστής τούς λέει: «Διατί θέλομε τόν

2. Ἰστορικόν Ἀρχεῖον ’Ι. Θεοφανίδου, *Αὐτοδιογραφία Θ. Κολοκοτρώνη*, 1934.

3. ”Ἐνθ. ἀνωτ.

4. ”Ἐνθ. ἀνωτ.

5. ”Ἐνθ. ἀνωτ.

6. ”Ἐνθ. ἀνωτ.

χαϊμό μας μονάχοι μας; Ὡμεῖς ἐσηκώσαμε τά ἄρματα διά τούς Τοῦρκους καὶ ἔτσι ἀκουσθήκαμε εἰς τήν Εὐρώπη, ὅτι σηκωθήκαμε οἱ Ἐλληνες διά τούς τυράννους, καὶ στέκεται ὅλη ἡ Εὐρώπη νά ἰδεῖ τί πρᾶγμα εἶναι τοῦτο. Οἱ Τοῦρκοι ὅλοι εἶναι ἀκόμη ἀπειραγοι εἰς τά κάστρα καὶ εἰς τές χῶρες, καὶ ἡμεῖς εἰς τά βουνά, καὶ ἀν σκοτώσομε τούς προεστούς, θά εἰποῦν οἱ βασιλεῖς ὅτι τοῦτοι δέν ἐσηκώθησαν διά τήν ἐλευθερίαν, ἀλλά διά νά σκοτωθοῦν συνατοί τους, καὶ εἶναι κακοί ἀνθρώποι, Καρδονάροι, καὶ τότε ἡμποροῦν οἱ βασιλεῖς νά βοηθήσουν τόν Τοῦρκο καὶ νά λάβομε ζυγό βαρύτερο ἀπό ἐκεῖνο ὅπού εἴχαμε. Γράφομε καὶ ἔρχεται ὁπίσω ὁ Ὅψηλάντης καὶ νά μήν ἐπῆρε ὁ νοῦς σας ἀέρα»⁷. Σέ πρεπούμενη ὥρα καὶ μέ πρεπούμενα ἄρματα καὶ μέ πρεπούμενους ἀνθρώπους θέλει πάντοτε νά δράσῃ: «ὅ Κολοκοτρώνης εἶναι μέ 300, εἰς τήν Πιάνα. Βγαίνουνε 4000 Τοῦρκοι καὶ μᾶς ἐξημέρωσαν ἐκεῖ. Βλέποντας, ἔλεγα ὅτι οἱ Τοῦρκοι εἶναι ὀλίγοι, τούς ἔβλεπα μέ τό κιάλι, τό κιάλι δέν τό ἔδιδα εἰς κανέναν, τούς παρηγοροῦσα»⁸.

“Ηξερε νᾶναι σοφός καὶ σκληρός, χριστιανός καὶ μαχητής, λεβέντης ἀκόμα καὶ μεγαλόδωρος.” Ηξερε πώς γιά νά ζήσῃ τό “Εθνος αὐτό ἔπρεπε νά μάθουν ὅλοι νᾶναι σκληροί, νά συνηθίσουν ὅλα των τά μέλη νά ἐννοοῦν καὶ νά δέχωνται μέ ἀνδρισμό τήν Μοῖραν των⁹. Μά τούτη τήν ὑπερέντασι τῶν φυσικῶν δυνάμεων τοῦ Λαοῦ τήν εἶδε σάν μέγιστο μάθημα ἡθικῆς του ἀσκήσεως, σάν ἔναν τρόπο τραγικῆς καὶ ἀενάου ἐπαληθεύσεως τῆς ὑπάρξεως του. «Μονάχα ἐκεῖνος εἶναι ἄξιος τῆς ἐλευθερίας καὶ

τῆς ζωῆς, πού πρέπει κάθε μέρα νά τίς κατακτᾶ» εἶπε ὁ Γκαῖτε. “Ετσι κι’ αὐτός –ὅπως ὁρθά παρατηρεῖ ὁ Τερτσέτης– «εἶχε μορφώσει εἰς τό νοῦ του καὶ εἰς τήν καρδιά του τήν ἰδέαν, ἡ τήν εἰκόνα τῆς πατρίδος, τήν εἶχε πλουτίσει μέ ὅσα τελειοποιοῦν τήν εὐτυχίαν της· ἔφευγες ἀπό τήν λατρεία τῆς εἰκόνος του; ἔπαινε ἡ φιλία του»¹⁰. Ἡ λατρεία τῆς Ἐλευθερίας γίνεται Σημαία τοῦ Πρωτόγερου. Ἀλλά θέλησι Ἐλευθερίας σημαίνει χρέος ὁδύνης. Ἐκεῖνος πού θέλει τήν Ἐλευθερία πρέπει νᾶναι πρόθυμος καὶ νά πάθῃ. Τούτη τήν θέλησι δέν μπορεῖ οὔτε ὁ θάνατος νά μᾶς τήν πάρῃ. Μέσα ἀπό ὁδύνη θανάτου γεννιέται ἡ λευτεριά τῶν Ἐλλήνων. Κι’ Ἀρχιστράτηγός της ἦταν ἔνας ἥρωας τῶν φτωχῶν, τῶν μικρῶν καὶ ἀδυνάτων φαγιάδων, τοῦ πόνου τοῦ σωματικοῦ, τῆς δυστυχίας καὶ τῆς θλίψεως πού οἱ συμφορές τοῦ Γένους εἶχαν συσσωματώσει στούς Βωμούς του. Ὁ Κολοκοτρώνης γίνεται ἡ συνισταμένη ὅλων ἐτούτων τῶν παθημάτων τοῦ Εθνους. Κι’ ὅσο κι’ ἀν στέκεται στρατιωτικός ὁδηγός τῶν φτωχῶν πού τούς πονάει καὶ τούς λατρεύει σά λαό, ἄλλο τόσο αἰσθάνεται καὶ τήν ἀνάγκη τῶν ἄλλων. Ὁ Μεγάλος Ἀγών δέν θά μποροῦσε νά στηθῇ στόν ἀνταγωνισμό τῶν βασικῶν δυνάμεων τοῦ Εθνους. Καπεταναῖοι, προεστοί καὶ κλῆρος, ἔπρεπε κατά τόν Πολέμαρχο νά συνεργασθοῦν. «Πίστευε πώς ἀν μηδένιζαν ὅποιαδήποτε ἀπό τίς τρεῖς δυνάμεις, φίχνανε τήν Επανάστασι. Καί δέν ἥθελε οὔτε τόν ἀνταγωνισμό τους, οὔτε τήν ἐπικράτησι τῆς μᾶς ἐπάνω στίς ἄλλες.” Ήθελε νά δουλεύουν καὶ οἱ τρεῖς ἀρμονικά»¹¹. Γι’ αὐτό καὶ τό Εθνος, λόγῳ τῆς μεγάλης του στε-

7. Γ. Βαλέτα, ἔνθ. ἀνωτ.

8. Ἰστορικόν Ἀρχείον Ἰ. Θεοφανίδου, ἔνθ’ ἀνωτ.

9. Ἰ. Συκουτρῆ, Μελέται καὶ Ἀρθρα, 1956, Δ. Τσάκωνα, Εἰσαγωγή εἰς τόν Νέον Ἐλληνισμόν, 1958.

10. Γ. Βαλέτα, ἔνθ’ ἀνωτ.

11. Σπ. Μελᾶ, Ὁ Γέρων τοῦ Μωριᾶ, τόμ. 1ος.

γαστικότητος ἀνάγει τήν Μορφή Του σέ Θρῦλο. Θυμᾶμαι ὅτι πολλές φορές γέροι σαθροί –γύρω στήν πατρίδα μου– κινοῦσαν ὕδρες δρόμο ἀπάνω σ' ἐπικίνδυνα κατσάδραχα γιά νά σου δείξουν τίς σπηλιές πού ἀπόστασε ὁ Κολοκοτρώνης καί οἱ Κλέφτες του. Συχνά σέ σαστίζει ἡ ὑπερβολή τῆς ἀφηγήσεως. Ἀναφέρονται πηδήματα ὑπερανθρώπων, πράξεις τιτάνων. Ὁ θρῦλος πυργώνει κατορθώματα¹².

Γιατί μές τήν καρδιά τοῦ ἀφηγητοῦ καίει Ἱερή λαμπάδα ὁ ἐνθουσιασμός. Πέρα ἀπό τά γεγονότα ἡ προσωπικότητα τοῦ Κολοκοτρώνη καταστάλαξε μέσα στήν καρδιά τοῦ Λαοῦ. Μέ τέτοιες μορφές ζῆ, τρέφεται καί ξεδιψᾶ ὁ Λαός. ”Αν δέν εἶχε τέτοιο λόγο ἡ Ἰστορία, ποιός μπορεῖ νᾶναι τότες ὁ προορισμός της¹³;

”Ο Κοκοκοτρώνης ἦταν γνήσιος, ἀσοφίστευτος λαϊκός ἥρωας. Κοινωνικά ἦταν συντηρητικός, μόνο ὡς Πολέμαρχος ἦταν ἐπαναστάτης. Δέν ἔχει σημασία ὅτι στό βάθος τῆς ψυχῆς του σιχαίνονταν τούς Προεστούς.

Μόλις ὁ Καποδίστριας συνέστησε ἐπιτροπή γιά νά ἐτοιμάσῃ τό Σύνταγμα «μερικοί προούχοντες –διηγεῖται ὁ Κολοκοτρώνης– ἐδυσαρεστήθησαν. Κοντά εἰς αὐτούς οἱ Ὅδραιοι, διατί δέν τούς ἐδιδε ὁ Κυδερνήτης εὐθύς τά ὄσα εἶχαν ἐξοδεύσει εἰς τήν ἐπανάστασιν. Οἱ Χῖοι διατί τούς ἐζήτησε λογαριασμό... ἐζήτησαν σύνταγμα, καί ἔτσι οἱ προούχοντες οἱ παραπονεμένοι, ἐνωμένοι μέ τούς Ὅδραιούς καί ἄλλους δυσαρεστημένους, ἔβγαλαν ἐμπροστά διά πρόφασιν τό σύνταγμα... οἱ κοτζαμπάσηδες καί μερικοί ἄλλοι μεταχειρίστηκαν τό σύνταγμα ὡς πρόσχημα»¹⁴. Γεγονός μένει ὅτι ὁ Κολοκο-

τρώνης μετά τίς πρώτες του ἐπιτυχίες εἶδε νά ξεσηκώνεται κατά πάνω του τό κῦμα τούτων τῶν Κοτζαμπάσηδων καί ὅλων τῶν μεγάλων νοικοκυραίων¹⁵. Μ' ὅλα ταῦτα ὁ Κολοκοτρώνης ἔβλεπε καθαρά πώς τούς χρειάζονταν γιά τήν Μάχη. Στήν ὥρα τοῦ Ἀγῶνος ὁ Ἀρχιστράτηγος δέν μποροῦσε νά διχάσῃ τό ”Εθνος.

Μετά δέ τήν Ἐπανάστασι ὁ Κολοκοτρώνης ἀπογοητεύθηκε ἀπό τίς ἀντιθέσεις καί τίς δολοπλοκίες. Περισσότερο πλέον γι' Αὐτόν σημασία ἔχει τό Κράτος. Κι' ἐδῶ πάλι φαίνεται καθαρά ἡ συντηρητική φύσις του. ”Η Δικαιοσύνη ἐντάσσεται τώρα στό Κράτος.” Άλλο ἄν τό Κράτος δέν ἐκφράζει μετά τήν Ἐπανάστασι τήν Δικαιοσύνη. ”Ο Κολοκοτρώνης βλέπει ὅτι χωρίς ἴσχυρο Κράτος θά κινδυνεύσῃ ἡ ἴδια μας ἡ ὑπαρξί, ἡ ἔθνική μας ἀνεξαρτησία. Τό Κράτος προηγεῖται καί ἡ Δικαιοσύνη ἔπεται. ”Ολη τήν ἀναστάτωσι καί τήν ἀνευθυνότητα πού ἡ κολούθησε τόν Μεγάλο Σηκωμό ὁ Κολοκοτρώνης τήν ἀποδίδει στήν ἔλλειψι τοῦ Ἐνός, στήν ἀνυπαρξίᾳ τοῦ Κράτους. «Καί τοῦτο ἐγίνετο... – ἥρχισε ἡ διχόνοια καί ἐχάθη ἡ πρώτη προθυμία καί ὅμονοια – ἐπειδή δέν εἶχαμε ἔνα ἀρχηγό καί μιά κεφαλή»¹⁶. Τελικά ὅμως τό Κράτος ἔγινε σχῆμα ἐκμεταλλεύσεως ἀπό μέρους τῶν Φαναριωτῶν καί τῶν ψευδοφιλελευθέρων Λογίων. Καί πισωστρέφεται ἡ ἀταξική συγκρότησι τοῦ μεσαιωνικοῦ Ἑλληνισμοῦ. Τό Κρατίδιον γίνεται φιλελεύθερον, ἰδιωτικόν. ”Ο Κολοκοτρώνης κι' ἄν ἔπαψε μέσα στήν διοίκησι τοῦ Ἀγῶνα νᾶναι Κοινοβιακός, πιστεύει στό πρωτοκύτταρο τῆς Κοινότητος κι' ἐκφράζει μιάν ἀπαλή, συντηρητική δικαιοσύνη

12. Φ. Πολίτη, ”Ἐκλογή ἀπό τό ἔργο του, 1938.

13. ”Ἐνθ.” ἀνωτ.

14. Γ. Βαλέτα, ἔνθ’ ἀνωτ.

15. Σπ. Μελᾶ, ἔνθ’ ἀνωτ.

16. Γ. Βαλέτα, ἔνθ’ ἀνωτ.

τῆς μεσότητος, κάτι πού δέν παύει ὅπωσδήποτε νᾶναι δικαιοσύνη.

΄Αλλ΄ οί καιροί εἶναι χαλεποί. Ό Καποδίστριας πού πρέπει νά γίνη φορεύς αὐτοῦ τοῦ Ιδανικοῦ πίπτει ἀπ΄ τά δόλια τῆς ἴδιοτέλειας. Κι΄ ό Κολοκοτρώνης ἔκτοτε θά μείνῃ ἡθικός ἀναβαθμός καί σύμβολο τοῦ Αγῶνος, θά ἀναχωρήσῃ ἀπό τήν πραγματικότητα γιά νά ὑπάρξῃ ώς Ιστορία. Οί ἀντιμαχόμενες φατρίες δέν χρειάζονται πλέον τήν μεσότητα, οὔτε τήν Σωκρατική του ἡρεμία. Ή Εκτοτε τά ἀχαλίνωτα συμφέροντα θά λαφυρογωγήσουν τήν ἴδιωτική παρουσία τοῦ Κράτους συνεπείᾳ δέ τούτου οἱ ἔνοι ίστορικοί μέ τήν ἐπίμονον τάσιν των πρόσ οὐλιστικάς ἔξηγήσεις θά ὑποκρύπτουν καί θά

ἐκπέμπουν συνεχῶς δυσπιστίαν πρός τήν ἡθικήν δύναμιν τοῦ Εθνους μας.

΄Ο Κολοκοτρώνης, Κοινωνικός ἀπολογητής τῆς μεσότητος καί φορεύς γνησίας συντηρήσεως, μετά ἀπό διώξεις καί ἀπρέπειες θά σδήσῃ σεμνά ὄπως γεννήθηκε, αόσμιος Αρχιστράτηγος τῆς συνέσεως, στρατηλάτης Νικητής πού ήττήθηκε μόνο ἀπ΄ τήν κατωτερότητα τῶν συγχρόνων του.

Μέ τόν θάνατό Του σδήνει καί κάθε δυνατότητα γιά νά ὑπάρξῃ μιά πεφωτισμένη ἀστική τάξι διαλῆσ διαδικῆς συμπεριφορᾶς πού νά δεχθῇ τήν συντήρησι ώς κοινωνική μεσότητα τήν δέ συνείδησι ώς ἔκφρασι μιᾶς ἡθικά θεμελιωμένης πολιτικῆς ἐλευθερίας.

΄Η Παρακαταθήκη παρακαλεῖ γιά τή συνδρομή σας

Γιά τήν ἀποστολή τῆς συνδρομῆς σας (έσωτεροικοῦ 10 εύρω, ἔξωτεροικοῦ 30 εύρω καί Κύπρου 7 λίρες Κύπρου) μπορεῖτε νά χρησιμοποιήσετε τήν ἔνθετη ταχυπληρωμή (έμπεριέχεται σέ δύο τεύχη τῆς Παρακαταθήκης ἐτησίως), ή ὅποια ἔχει χαμηλότερο ταχυδρομικό τέλος ἀπό τίς ἄλλες ταχυδρομικές ἐπιταγές ή νά καταθέσετε χρήματα σέ ἓναν ἀπό τούς δύο τραπεζικούς λογαριασμούς πού ἀναγράφονται κατωτέρω:

΄Εθνική Τράπεζα: 421/614374-15 καί Alpha Τράπεζα Πίστεως: 815-002101-039454.

΄Η ἀπόδειξη συνδρομῆς ή δωρεᾶς μπορεῖ νά ἐπισυναφθεῖ στή φορολογική σας δήλωση, γιά νά ἔκπεσει τό ποσό αὐτό ἀπό τήν Εφορία.

Γράφετε καθαρά τά στοιχεῖα σας

΄Εάν στείλατε μία φορά στή διάρκεια τοῦ ἔτους τή συνδρομή σας στήν Παρακαταθήκη, ἀγνοήστε τήν ταχυπληρωμή πού θά δρεῖτε γιά δεύτερη φορά ἐντός τοῦ περιοδικοῦ.

Γιά λόγους πρακτικούς βάζουμε δύο φορές τό χρόνο τήν ἔνθετη ταχυπληρωμή σέ ὅλα τά ἀντίτυπα τοῦ συγκεκριμένου τεύχους τῆς Παρακαταθήκης. Αὐτό δέν σημαίνει ὅτι θά στείλετε γιά δεύτερη φορά συνδρομή.

Δύο φορές τό χρόνο γίνεται καί ἡ ἀποστολή τῶν ἀποδείξεων σέ ὅσους ἔστειλαν συνδρομή.

Παρακαλοῦμε στό ἔντυπο τῆς ταχυπληρωμῆς νά γράφετε καθαρά στή θέση «Αποστολέας» τά στοιχεῖα σας, ἔτσι ὅπως ἀναγράφονται στήν ἐτικέτα τῆς Παρακαταθήκης πού λαμβάνετε. Έάν ἄλλα στοιχεῖα ἀναγράφουμε ἐμεῖς στήν ἐτικέτα στόν φάκελο τῆς Παρακαταθήκης καί ἄλλα ἐσεῖς στήν ταχυπληρωμή πού μᾶς στέλνετε, δημιουργεῖται πρόβλημα.

΄Σέ περίπτωση πού καταθέσετε χρήματα σέ ἓναν ἀπό τούς δύο τραπεζικούς λογαριασμούς τῆς Παρακαταθήκης, παρακαλοῦμε ἐνημερώστε μας σχετικά, διότι διαφορετικά δέν λαμβάνουμε γνώση γιά τήν κατάθεσή σας.

ειδησεις & σχολια

**Δ.Ι.Σ.: Καταστροφική βόμβα στά θεμέλια
οίκογένειας και κοινωνίας τό «Σύμφωνο
’Ελεύθερης Συμβίωσης»**

ΑΝΑΚΟΙΝΩΘΕΝ ΤΗΣ Δ.Ι.Σ.

ω) Ή Εκκλησία της Έλλαδος, διά της Διαρκούς Ιερᾶς Συνόδου, διακηρύσσει τόν ἀπόλυτο σεδασμό και τήν παραδεδομένη τιμή πρός τό ύπό της Εκκλησίας τελούμενο ίερό μυστήριο τοῦ Γάμου, τοῦ ὁποίου σκοπός εἶναι ἡ ἀμοιβαία πνευματική συμπλήρωση τῶν συζύγων γιά τήν ἐν Χριστῷ Ιησοῦ σωτηρία και καρπός αὐτοῦ τά τέκνα. Ή Εκκλησία δηλαδή δέχεται και εὐλογεῖ τήν παραδεδομένη τέλεση τοῦ Γάμου κατά τό Ορθόδοξο Τυπικό, ἐνώ θεωρεῖ πορνεία κάθε ἄλλη «συζυγική» σχέση ἐκτός αὐτοῦ.

6) Καλεῖ τό ίερό πλήρωμα τῶν πιστῶν τέκνων Αὔτης νά δεδαιωθοῦν ὅτι ἡ Εκκλησία, ὑπερασπιζομένη ἀνέκαθεν τά της ιερότητος τοῦ ίεροῦ μυστηρίου τοῦ Γάμου, φροντίζει γιά τήν ἐφαρμογή της διδασκαλίας τοῦ Κυρίου Ιησοῦ Χριστοῦ, γιά τήν τήρηση τῶν ἀρχῶν τοῦ ίεροῦ Εὐαγγελίου σέ δλους τούς τομεῖς της ζωῆς και τόν σεδασμό πρός τούς παραδεδομένους Ιερούς Κανόνες σχετικά μέ τό δίο και τή συμπεριφορά τῶν τέκνων της Εκκλησίας.

γ) Μέ δάση τίς ἀρχές αὐτές και μέ βαθύτατο αἴσθημα εὐθύνης ἔναντι τοῦ ίεροῦ κλήρου και τοῦ εύσεδοῦ λαοῦ, δηλώνει ὅτι εἶναι παντελῶς ἀδύνατο νά συγκατατεθεῖ στό διαμορφούμενο Νομοσχέδιο «Σύμφωνο Ελεύθερης Συμβίωσης», ἡ ἐφαρμογή τοῦ ὁποίου ὑποθάλπει και νομιμοποιεῖ βαρύτατα ἡθικά ἀμαρτήματα και τό ὁποῖο σέ περίπτωση ἐφαρμογῆς θά ἀποτελέσει καταστροφική βόμβα στά θεμέλια της χριστιανικῆς οίκογένειας και ὅλης της ἑλληνικῆς κοινωνίας. Ή Δ.Ι.Σ. ἐκφράζει τήν ἐλπίδα και τήν εὐχή νά μήν καταστεῖ Νόμος τοῦ Κράτους τό ἐν λόγῳ Νομοσχέδιο.

v v v

**Μητροπολίτης Σιατίστης κ. Παῦλος:
’Ανέραστη ἡ ἐποχή μας**

Γιά «έλλειψη ἐμπιστοσύνης» μίλησε ὁ Σε�. Μητροπολίτης Σιατίστης και Σιατίστης κ. Παῦλος, σχολιάζοντας στίς 4.3.2008 στόν Ραδιοφωνικό Σταθμό της Εκκλησίας της Έλλαδος τά περί «Συμφώνου Ελεύθερης Συμβίωσης». Εἶπε μεταξύ ὅλων: «‘Η ἐποχή μας εἶναι ἀνέραστη, παρ’ ὅλο πού τό σέξ και ἡ σεξουαλικότητα θεωροῦνται ὅτι εἶναι σέ πρώτη ζήτηση. ‘Ομως εἶναι ἄλλο πράγμα τό ἔνα και ἄλλο πράγμα τό ἄλλο. Ούσιαστικά αὐτό πού εἶναι χαμένο ἀπό τίς ἀνθρώπινες σχέσεις εἶναι ἡ ἀληθινή ἀγάπη. Αὐτό τό συμβόλαιο δείχνει πλέον ὅτι ζοῦμε σέ μιά ἐποχή πού οι ἀνθρωποι δέν ἐμπιστεύονται ὁ ἔνας τόν ἄλλον...».

v v v

Τό ελληνικό veto στά Σκόπια

Τελικῶς ὁ πρωθυπουργός κ. Κ. Καραμανλῆς ἐπραξε στή Σύνοδο Κορυφῆς τοῦ ΝΑΤΟ στό Βουκουρέστι (3' Απριλίου 2008) αὐτό πού περίμενε και ἀξιώνε ὀλόκληρος ὁ ἑλληνικός λαός. Τό ἑλληνικό veto στούς Σκοπιανούς –ή μᾶλλον στούς Αμερικανούς προστάτες και πάτρονες τῶν Σκοπιανῶν– φαίνεται νά δημιουργεῖ νέα δεδομένα στήν ἀσκηση της ἔξωτερης μας πολιτικῆς. Αὔτό δείχνουν και τά τολμηρά –ἄλλα και προσεγμένα– ἀνοίγματα τοῦ Κ. Καραμανλή στή Μόσχα ἀλλά και ἄλλες κινήσεις, ὅπως ἡ στήριξη της γαλλικῆς πρωτοβουλίας γιά μιά Μεσογειακή “Ενωση και ἡ προσπάθεια ἀνάδειξης της Εύρωπαικῆς “Ενωσης σέ μιά ἔξισοροπητική δύναμη μεταξύ Η.Π.Α. και Ρωσίας.

Φυσικά ὁ δρόμος αὐτός εἶναι δύσκολος. Τό veto δέν σημαίνει ὅτι λύθηκε τό πρόβλημα. Οί πιέσεις πρός τήν ἑλληνική πλευρά θά αὐξηθοῦν.

“Ομως ὁ τρόπος μέ τόν ὁποῖο ἐργάσθηκε ἡ ἑλληνική κυβέρνηση, συστηματικά και χωρίς τυμπανορροσίες, γιά νά ἐπιτύχει τήν ὑποστήριξη τοῦ veto ἀπό τούς σημαντικώτερους συμ-

μάχους μας στό NATO και ή άπομόνωση τών Η.Π.Α. (άκόμη και οι "Αγγλοί και οι Καναδοί κιράτησαν ουδέτερη στάση καί δέν συντάχθηκαν μέ τούς Αμερικανούς), δείχνει ότι μποροῦμε –και ἀνθρωπίνως– νά ἐλπίζουμε σέ κάτι καλύτερο. Αύτό ὅμως γιά νά ἔλθει, χρειάζεται θέληση, ἐπίμονη και συστηματική ἐργασία σέ διεθνές ἐπίπεδο, ἀξιοποίηση τῶν ἐρεισμάτων τῆς χώρας διεθνῶς και κυρίως τῆς ὁμογένειας στίς Η.Π.Α. Καί, σέ τελική ἀνάλυση, ἀπαγκίστρωση ἀπό τή σύνθετη ὄνομασία –πού τώρα οὐ ποστηρίζουμε– και ἐπάνοδος στήν ἀπόφαση τῶν πολιτικῶν ἀρχηγῶν τοῦ 1992 νά μήν ὑπάρχει ή λέξη Μακεδονία ἡ παράγωγά της στήν ὄνομασία τοῦ γειτονικοῦ μας κρατιδίου.

▼ ▼ ▼

Τό κρατικό οραδιόφωνο Θεσσαλονίκης εἴθαψε τήν ἐθνική ἐπέτειο

΄Ανήμερα τῆς ἐθνικῆς ἑορτῆς τῆς 25ης Μαρτίου (ἀφήνουμε τήν ἑορτή τοῦ Εὐαγγελισμοῦ) τό κρατικό οραδιόφωνο τῆς Θεσσαλονίκης στίς εἰδήσεις τῶν 7 μ.μ. δέν εἶπε λέξη γιά τήν ἑορτή οὔτε γιά τήν παρέλαση. Στό ἐπόμενο δελτίο (8 μ.μ.) –μετά ἀπό τηλεφωνική μας διαμαρτυρία– τό εἶπαν ώς 5η στή σειρά εἰδηση, ἐνῶ στίς εἰδήσεις τῶν 9μ.μ. τό ἔξαφάνισαν και πάλι.

▼ ▼ ▼

Τό Εύρωπαικό Δικαστήριο ΄Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων δικαιώνει τήν «Τουρκική Ένωση Ξάνθης»

Στίς 27 Μαρτίου 2008 τό Εύρωπαικό Δικαστήριο Άνθρωπίνων Δικαιωμάτων στό Στρασβούργο μέ ἀπόφασή του κατεδίκασε τήν Έλλάδα, ή δοπία δέν ἀνεγνώριζε τόν Σύλλογο «Τουρκική Ένωση Ξάνθης» και τόν «Πολιτιστικό Σύλλογο Τουρκάλων Ροδόπης». Σημειωτέον ότι ή ἀπόφαση τοῦ Δικαστηρίου ἦταν ὅμοφωνη, ἐνῶ ἀπό τούς 7 δικαστές ἔνας ἦταν Έλλαδίτης και ἄλλος ἔνας Έλληνοκύπριος! Ή ἀπόφαση ἦταν ἀναμενόμενη, ἀφού πλέον τό κέντρο δάρους ἔχει μετατοπισθεῖ ἀπό τίς διεθνεῖς συνθῆκες στό «δικαίωμα τοῦ αὐτοπροσδιορισμοῦ». Αφοῦ –σοῦ λέγει– δέ τάδε αὐτοπροσδιορίζεται ώς Τουρκος, δέν μπορεῖς ἐσύ νά τοῦ

τό ἀρνηθεῖς, οὔτε μπορεῖς νά τοῦ ἀρνηθεῖς νά ἰδρύει συλλόγους μέ τόν χαρακτηρισμό «τουρκικός». Σέ ἀντίθεση πρός αὐτά, ή ἴσχυουσα συνθήκη τῆς Λωζάννης ἀναγνωρίζει θρησκευτική (μουσουλμανική) και ὅχι ἐθνική (τουρκική) μειονότητα στή Δυτική Θράκη. Σωστά ἐπισημαίνει ή ἔφημ. Άντιφωνητής (2. 4. 2008, σ. 1) ότι «τό παιχνίδι παίζεται ἀλλοῦ»: Στή στήριξη ἐκείνων τῶν ἀνθρώπων ἀπό τή μουσουλμανική μειονότητα τῆς Δυτικῆς Θράκης, οί δοποῖοι δέν εἶναι Τουρκοι, ἀλλά Πομάκοι και οί δοποῖοι δέν μποροῦν αὐτό νά τό ἐκφράσουν, ἐπειδή τούς τρομοκρατεῖ τό Τουρκικό Προξενεῖο Κομοτηνῆς, ἐνῶ ή Έλληνική Πολιτεία τούς ὑποχρεώνει νά διδάσκονται τήν τουρκική και ὅχι τήν πομακική γλῶσσα στό σχολεῖο.(!)

Πάντως ή ἀπόφαση τοῦ Δικαστηρίου τοῦ Στρασβούργου –γιά τήν δοπία πανηγυρίζει τώρα ή Αγκυρα– μπορεῖ αὖτοι νά τή δάλει σέ μεγάλους μπελάδες, ἐάν Κούρδοι και ἄλλες μειονότητες μέσα στήν Τουρκία διεκδικήσουν τό ἰδιο δικαίωμα αὐτοπροσδιορισμοῦ, πού τώρα τούς ἀρνεῖται ή Αγκυρα.

▼ ▼ ▼

«Κρυφό σχολειό» γιά παιδιά Άλβανῶν στή Γκράβα!

Κάτω ἀπ' αὐτόν τόν τίτλο διαβάζουμε στήν ἔφημ. Τό Παρόν (Κυριακή 20.4.2008, σ. 12) ότι μέ πρωτοβουλία τῆς διευθύντριας τοῦ 132ου Δημοτικοῦ Σχολείου Άθηνῶν, τό δοποῖο λειτουργεῖ στό σχολικό συγκρότημα τῆς Γκράβας, διδάσκεται τά ἀπογεύματα ή ἀλβανική γλῶσσα σέ παιδιά ἀλβανῶν μεταναστῶν. Γιά τή διδασκαλία μάλιστα χρησιμοποιούνται τά ἐπίσημα σχολικά ἐγχειρίδια τῆς Άλβανίας, τά δοποῖα παρουσιάζουν τούς «κακούς» Έλληνες ώς δολοφόνους τῶν δύστυχων Τσάμηδων. Ή ἔφημερίδα, πού παρουσιάζει τό θέμα, παραθέτει και τό σχετικό ἀπόσπασμα ἀπό τό ἀλβανικό σχολικό βιβλίο Ιστορίας τῆς Δ' Δημοτικοῦ, τό δοποῖον ἔγραφη τό 2002.

▼ ▼ ▼

Πάλι γιά τήν κ. Ιωάννα Μαρῆ

Σέ πρόσφατο δημοσίευμά της στήν ἔφημ-

ρίδα *Πελοπόννησος* (9.4.2008) ή κ. Ιωάννα Μαρη, συνταξιούχος πλέον σύμβουλος Έπικρατείας, διαφημίζει τό μέντιουμ Edgar Cayce και τό πνευματικό κέντρο «Edgar Cayce», τοῦ όποιον τίς διδασκαλίες καί ἐπικαλεῖται. Έπίσης, συνιστᾶ στούς γονεῖς «νά διαλογίζονται» κατά τή διάρκεια τῆς κυριοφορίας γιά «νά δημιουργοῦν ἔνα διανοητικό περιβάλλον, στό όποιο νά μποροῦν νά προσελκυσθοῦν ἀνώτερες ψυχές».

Σημειωτέον ὅτι καί ἡ ὁμάδα τοῦ Edgar Cayce καί ἡ «Πανελλήνια Έταιρεία Προγεννητικῆς Αγωγῆς» τῆς κ. Ιωάννας Μαρη ἔχουν χαρακτηρισθεῖ ἀπό τήν Ζ' Πανορθόδοξο Συνδιάσκεψη Έντεταλμένων Ορθοδόξων Εκκλησιῶν καί Ιερῶν Μητροπόλεων (Σεπτέμβριος 1995) ὡς ἀσυμβίδαστες μέ τήν Ορθόδοξη πίστη. Παρ' ὅλα αὐτά ἡ κ. Μαρη ὅλα αὐτά τά χρόνια κάνει μαθήματα σέ σεμινάρια τοῦ «Κέντρου Στήριξης Οίκογένειας» (ΚΕ.Σ.Ο.) τῆς Ιερᾶς Αρχιεπισκοπῆς Αθηνῶν (βλ. ίστοσελίδα Ι. Αρχιεπισκοπῆς-δραστηριότητες ΚΕ.Σ.Ο.) Μήπως εἶναι καιρός νά διορθωθεῖ ἡ κραυγαλέα ἀντίφαση;

▼ ▼ ▼

Οἱ κ. Στράτος Θεοδοσίου καὶ Μάνος Δανέζης σέ βαθιά νεοεποχίτικα νερά

Ο κ. Στράτος Θεοδοσίου, ἀναπληρωτής καθηγητής τῆς Ιστορίας καὶ Φιλοσοφίας τῆς Αστρονομίας καὶ τῶν Φυσικῶν Έπιστημῶν στό Τμῆμα Φυσικῆς τοῦ Πανεπιστημίου Αθηνῶν, ἀνάμεσα σέ ἄλλες πολλές –ἀξιόλογες ὄντως– ἐπιστημονικές δραστηριότητές του, ἔδωσε καὶ σειρά διαλέξεων στό ἀρχαιολατρικό «Ιδεοθέατρο» τοῦ Ραδάμανθυ Αναστασάκη κατά τά ἔτη 1997 ἔως 1999, ἀρθρογραφεῖ στά νεοεποχίτικα περιοδικά *Aρμονία* καὶ *Strange*, ἐνῷ εἶναι σύμβουλος ἔκδοσης τοῦ ἀρχαιολατρικοῦ περιοδικοῦ *Αέροπος*.

Μαζί του, συνηθέστατα, ἐμφανίζεται ὁ συνάδελφος του κ. Μάνος Δανέζης, ἀξιόλογος καὶ αὐτός ἐπιστήμων, ἀλλά καὶ μέλος τῆς συντακτικῆς ἐπιτροπῆς τοῦ περιοδικοῦ *Αέροπος*. Τελευταία τους παρουσία στό ἔφετινό (27 Ιανουαρίου 2008) «Πανελλήνιο Συμπόσιο» τῆς «Κίνησης Φιλοσοφικῶν καὶ Μεταφυσικῶν Ομάδων γιά ἐλεύθερη Πνευματική Εκφραση», στό

πρόγραμμα τοῦ ὅποιου ἐμφανίζονται ως «ἐπίτιμοι προσκεκλημένοι». Στήν μετωπική αὐτή «Κίνηση», ἡ ὅποια ἐπί τῶν ἡμερῶν τοῦ μακαριστοῦ π. Αντωνίου Αλεβιζοπούλου κατηγοροῦσε τήν Εκκλησία τῆς Ελλάδος γιά «φανατισμό καὶ μή ἀνεκτικότητα ἀπέναντι στό διαφορετικό», μετέχουν γκουρουϊστικές, θεοσοφικές, νεογνωστικές, νεοεποχίτικες καὶ ἀρχαιολατρικές ὁργανώσεις.

Ως ἐδῶ θά ἔλεγε κανείς τίποτε τό ἴδιαιτέρως περίεργο. Τό περίεργο ὅμως εἶναι ὅτι οἱ δύο προαναφερθέντες ἀρθρογραφοῦν καὶ σέ ἐπίσημα καὶ ἀξιόλογα ἐκκλησιαστικά περιοδικά, ἐνῷ διδίλιο τους μέ τόν τίτλο «Αστρολογία. Θρησκεία ἢ Επιστήμη;» ἔχει ἐκδώσει τό 1994 ἥ «Αποστολική Διακονία τῆς Εκκλησίας τῆς Ελλάδος». Σίγουρα οἱ ὑπεύθυνοι τῶν ἐκκλησιαστικῶν περιοδικῶν δέν γνωρίζουν αὐτά πού προαναφέραμε.

▼ ▼ ▼

Αφαιρέσεις ὁργάνων Σέρβων, πρίν ἀπό τήν ἐκτέλεσή τους, ἀπό Κοσοβάρους

Διαβάζουμε στήν ἐφημ. Ελευθεροτυπία (9.4.2008) ὑπό τόν ἀνωτέρω τίτλο τά ἔξης:

Ανατριχιαστικά στοιχεῖα γιά ἀφαίρεση ὁργάνων ἀπό Σέρβους αἰχμαλώτους τοῦ Απελευθερωτικοῦ Στρατοῦ τοῦ Κοσσυφοπεδίου U.C.K. καὶ πώλησή τους στό ἔξωτερικό, δίνει στήν αὐτοδιογραφία της, πού μόλις κυκλοφόρησε, ἡ Κάρλα ντέλ Πόντε.

Η πρώην γενική εἰσαγγελέας τοῦ Διεθνοῦς Δικαστηρίου τῆς Χάγης γιά τά ἐγκλήματα στήν πρώην Γιουγκοσλαβία καὶ τώρα πρεσβευτής τῆς Ελβετίας στήν Αργεντινή, ὑποστηρίζει παραθέτοντας μαρτυρίες, ὅτι τό 1999, μετά τό τέλος τοῦ πολέμου, περίπου 300 Σέρβοι τῆς ἐπαρχίας ἀπήχθησαν ἀπό τόν U.C.K. καὶ μεταφέρθηκαν σέ «κλινική» - στρατόπεδο συγκέντρωσης τῆς κεντρικῆς Αλβανίας, ὅπου τούς ἀφαίρεσαν ὁργανα καὶ μετά τούς σκότωσαν. Περιγράφει, μάλιστα, στήν αὐτοδιογραφία της μέ τίτλο «Η καταδίωξη. Εγώ καὶ οἱ ἐγκληματίες πολέμου», τό ἀποτέλεσμα αὐτοψίας στήν «κλινική»: αἷματα, σύριγγες, φάρμακα, μυοχαλαρωτικά, γάζες...

‘Υποχρεωτικά ὄλοι δωρητές δργάνων

Μέ αὐτόν τόν εύγλωττο τίτλο ἡ ἐφημ. Πρώτο Θέμα (4.5.2008, σ. 46) μᾶς πληροφορεῖ ὅτι τό ‘Υπουργεῖο ‘Υγείας ἔτοιμάζει νομοσχέδιο μέ τό δποιο θά θεωροῦνται αὐτομάτως δωρητές δργάνων γιά μεταμόσχευση ὄλοι οἱ ‘Ελληνες, («εἰκαζομένη συναίνεση») ἐκτός ἐάν κατά τή διάρκεια τῆς ζωῆς τους ἔχουν δηλώσει ἐγγράφως τό ἀντίθετο (!) Αὐτό ἵσχυει ἥδη στήν Ισπανία καὶ Πορτογαλία. ‘Οπως παρατηρεῖ ἡ ἐφημερίδα, τό νομοσχέδιο «δημιουργεῖ ὅμως σοβαρά ἡθικά ζητήματα γιά τό πῶς θά ἐπιτραπεῖ νά ἀφαιροῦνται δργανα χωρίς τή συγκατάθεση οἰκείων καὶ συγγενῶν». Τό πρόβλημα θά εἶναι καὶ νομικό, διότι ἔτσι θά παραδιάζονται θεμελιώδη ἀτομικά δικαιώματα. Τό κέντρο τοῦ πελωρίου ἡθικοῦ καὶ νομικοῦ θέματος τῶν μεταμόσχευσεων εἶναι ὅτι οἱ λεγόμενοι «ἐγκεφαλικά νεκροί», ἀπό τούς δποίους καὶ θά ἀφαιροῦνται τά δργανα, εἶναι ἄνθρωποι πού ζοῦν

ἀκόμη, ἀφοῦ χτυπᾶ ἡ καρδιά τους (δέν εἶναι νεκροί), γι’ αὐτό καὶ ἡ ἀφαίρεση τῶν δργάνων τους γίνεται ἀφοῦ τούς κιονηγηθεῖ γενική ἀναισθησία. Σημειωτέον ὅτι τό 1999, πού ψηφίσθηκε ὁ νῦν ἵσχυων νόμος περὶ μεταμόσχευσεων –τόν δποιο τώρα ἡ κυριότερη θέλει νά συμπληρώσει καὶ τροποποιήσει – ἔγινε προσπάθεια νά περάσει ἡ «εἰκαζομένη συναίνεση», ἀλλά τότε ὑπῆρξαν πολλές ἀντιδράσεις, κυρίως ἀπό τόν νομικό κόσμο.

‘Αν τυχόν ψηφισθεῖ ἔνας τέτοιος νόμος, θά πρέπει νά προσδιληθεῖ μαζικά στό Συμβούλιο τῆς Επικρατείας ώς ἀντισυνταγματικός. Επίσης νά προσδιληθεῖ στήν Αρχή Προστασίας Προσωπικῶν Δεδομένων, μέ τό αἰτιολογικό ὅτι παραδιάζονται τά εὐαίσθητα προσωπικά του δεδομένα (ἄς θυμηθοῦμε τήν ὑπόθεση τοῦ θρησκεύματος στίς ἀστυνομικές ταυτότητες), ὅταν κάποιος ὑποχρεοῦται νά δηλώσει ὅτι δέν ἐπιθυμεῖ νά εἶναι δότης δργάνων.

ΠΑΡΑΚΑΤΑΘΗΚΗ

Διμηνιαία ἔκδοση τοῦ Πανελλήνιου Συνδέσμου
γιά τήν Ελληνορθόδοξη Παράδοση «Παρακαταθήκη»
Κωδικός ΕΛ.ΤΑ. 5142

Ἐκδότης - ὑπεύθυνος κατά τόν νόμο: Βασιλική σύζ. Ἡρ. Λαμπροπούλου
Σύμβουλος Ἐκδόσεως: Μοναχός Ἀρσένιος Βλιαγκόφτης

Ὑπεύθυνος τυπογραφείου: Πασχάλης Κουκουλῆς. Μονοπρόσωπη Ε.Π.Ε.

Ἐκτύπωση — Βιβλιοδεσία

Συνδρομή ἐσωτερικοῦ ἐτήσια: 10 εύρω

Συνδρομή ἐξωτερικοῦ ἐτήσια: 30 εύρω

Συνδρομή Κύπρου ἐτήσια: 7 λίρες Κύπρου

Ἐπιστολές - Συνδρομές: Περιοδικόν ΠΑΡΑΚΑΤΑΘΗΚΗ
Τ.Θ. 18407 – 540 03 ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ

Τά ἐνυπόγραφα ἀρθρα ἐκφράζουν τίς ἀπόψεις τῶν συγγραφέων τους καὶ
ἀκολουθοῦν τήν δρομογραφία τους.

© ΠΑΡΑΚΑΤΑΘΗΚΗ

Ἐπιτρέπεται ἡ ἀναδημοσίευση, κατόπιν γραπτῆς ἀδείας ἀπό τήν διεύθυνση τοῦ περιοδικοῦ.